

DISSERTATIO
DE
JURIBUS
ET
ACTIONIBUS
NON CESSIBILIBUS.

Ufus.
ei nolite transferre.
chus
1. 4. 8
im impedimentum
ex contractu locu
it
1. 6. 7
structus.
qua ratione compe
effloria
2. 4. 8
as innocia.
a habeat
1. 2. 42
Uxor.
petes, matrimoni
debet
1. 2. 30
m maritum obligata
1. 2. 11
ad constituendum
1. 2. 12
a marito alie
ore uxori pre
3. 1. 2. 11 }

DISSER-

LECTORI BENEVOLO
SALUTEM DICIT
BIBLIOPOLA.

Praesentem de Juribus & Actionibus, cessionem non admittentibus, Dissertationem, sub praesidio DN. SAMUELIS STRYKII, JC. ante biennium publice proposuit DN. CHRISTOPHORUS SCHUCHARTUS, *Francoburgianus*; Cum vero materia haec lucem afferat Tractatui Dn. Praesidis, de *investigandis & eligendis actionibus forensibus*, unde etiam in praefatione illius libri, Lectorem ad hanc Dissertationem remisit, ejus vero exemplaria jam distracta sint, placuit illam appendicis loco materiae, de investigandis actionibus, subjungere. Cum enim in judiciis non nostro tantum Jure experiamur, sed saepius jure ab alio nobis cesso utendum sit, hinc circa has actiones cessas in foris intentandas, quam maxime investigatu dignum; an actio ita comparata sit, ut eam in alterum pleno jure transferre licuerit: Remota enim cedendi facultate, & ostensa juris cessi personalitate, Cessionarius mox a limine judicii repellendus; Quapropter, Benevole Lector, utere hoc labore, nobisque Fave.

SERIES CAPITUM.

CAPUT I.

De Fundamento Juris non Cessibilis.

CAPUT II.

De Jure Publico non Cessibili.

CAP. III.

De Jure Ecclesiastico non cessibili.

CAP. IV.

De Jure feudali non cessibili.

CAP. V.

De Jure Civili non cessibili.

CAP. VI.

De Actionibus non cessibilibus.

I. N. D.

CAPUT I.

DE

Fundamento juris non cessibilis.

§. I.

Quod aliis in more positum est, Disputationem publicam exhibituris, ut circa thematis propositi verba prolixè occupentur, antequam ad rem ipsam se conferant, id si ego in presentia omiserò, nemo mihi vitio vertet, cum circum vocabula vix quicquam occurrat, quod non vulgo notissimum sit. *Ingressus,* Tantum de vocis *cedere* sensu æquivoco hoc monuisse refert: *Cedere* hic non significare solam alicujus juris repudiationem vel abdicationem, quo sensu quis dicitur *cedere bonis* *L. 17. ff. de Recept. Arb. Varia & tot. tit. ff. C. de cess. bon. cedere foro* *L. 7. §. quoties 2. ff. de pos. cess. cedere hypotheca* *L. 1. C. de pact. pign. cedere usufructu* *L. 17. §. ult. ff. de Noxal. Act.* neque etiam id intelligitur, quando sponte satisfacimus, ut in *L. 1. pr. ff. de Edendo.* Sed *cedere* hic nobis capitur pro plenaria juris nostri abdicatione & in alium translatione legitima. Sic cedimus usumfructum *L. 23. ff. de Liberal. caus. cedimus Actum, Aquæductum* *L. 15. ff. Comm. Præd. cedimus jus Eundi, Agendi* *L. 10. ff. de Eviçt. cedimus Actiones* *L. 76. ff. de Solut. l. 39. ff. de Fidejuss. & hac ratione Cessio nihil aliud est, quam alienatio juris, quæ alienatio cum titulo vel lucrativo vel oneroso fieri soleat, ita idem in cessione obtinebit. Pariter ergo dicor *cedere* jus meum, si illud alicui donem vel vendam *tot. tit. ff. & C. de Her. vel act. vend.**

§. II. Uti ergo rerum suarum in universum quisque moderamator & arbiter est, per *L. 21. C. Mandat.* ita hoc moderamen & arbitrium se quoque extendit ad jura & actiones, quatenus

hæc nobis acquisita & exercitium jurium vel pactis, vel publicis legibus non est circumscriptum, est enim cessio de genere licitorum. Casp. Anth. Thesaur. L. 3. qv. 28. num. 2. Jacob de Arena Tr. de Cef. Act. rubr. 3. n. 24. Paulus Christinæus volum. 2. decis. 110. num. 3. Ludovicus Postius. Observat. 55. n. 3. Richter part. 1. dec. 36. num. 4. Petrus Francisc. de Tonduti quest. civil. c. 32. n. 1. Ex quo apparet illico, cui cedendi jura sua facultas comperat; scilicet *quicumque habet jus alienandi, ille habet jus cedendi: & quodcumque alienari potest, cedi quoque poterit*, Lenz. de act. cess. cap. 19. membr. 1. num. 1. seq. Card. Tusch. Conclus. pract. 203. num. 10. lit. C. Matth. Coler. de Proc. execut. P. 1. cap. 10. numer. 430. Alphons. de Olea de Cess. act. Tit. 2. qv. 4. num. 12. Dn. Brunnem. de Cess. act. c. 2. num. 1. Ex hoc supposito sua sponte fluit, omnes illos, qui alias potestatem alienandi non habent, nec cedendi potestatem habere; Cessio enim sub alienatione tanquam genere continetur, & a traditione objecto saltem differt, ita ut in rebus corporalibus ad translationem traditio, in incorporalibus vero, juribus sc. & actionibus, cessio requiratur. Ang. Cels. decis. 20. n. 20. Alph. de Olea d. tr. Tit. 1. qv. 1. n. f. Palaez a Meres de Majorat. Hisp. P. 1. qv. 40. n. 2. & 5. & Dd. passim.

*Prohibita
cessio ra-
tione ce-
dentis.
Infantes,
Minores,
Prodigi,
furiosi,
Ec.
Banuiti,
Judæi.*

§. III. De personis etiam hic maximopere videndum, inter quas cessio non procedat, & primo quidem de cedentibus, qui vel impediuntur vel prohibentur, quales sunt infantes & infantia proximi, §. *Sed quod diximus 10. J. de inutil. stipulat.* Minores, tot. tit. ff. & C. de rebus min. non alien. arg. Ord. Polit. de A. 1577. tit. 32. §. 1. verb. *So wollen wir ic. prodigi, furiosi, mente capti, L. furiosi 40. ff. de R. J.* Banniti etiam, quibus potestas jura & actiones suas transcribendi deneganda. Matth. Coler. process. execut. Part. 2. cap. 2. num. 100. Judæus, qui christiano adversus christianum cedere actionem non potest, sub pœna amissionis debiti, Rec. Im. de 1551. §. *Wie wohl auch 78. & §. seq.* diesem zu begegnen. quod factum est ob odium usurariae pravitatis; regulariter namque debita Judæorum usuraria præsumuntur, etiamsi hoc exterius non appareat. Procedit hoc, seu lucrativo

tivo seu oneroso titulo fiat cessio, ob textus generalitatem, valebunt tamen ejusmodi cessiones, si fiant judicialiter, *per eund. Rec. cit.* §. *diesem zu begegnen.* & quando omnis usurariae pravitatis suspicio abest, *Carpz. P. 2. Const. 30. def. 45. Ziegl. Diss. de juri- bus Judeor. cap. 5. num. 23.* Jure Sax. Elect. generaliter quidem prohibita erant cessiones, exceptis iis, quae fiebant in judicio, secundum mandatum *de d. 1. Febr. Anno 1614.* quod tamen iterum correctum est per *Decis. Elect. noviss. 40.* quoad mobilia. Etiam si Judaei in loco quodam utuntur jure civium, quod fit in Marchia, cessiones illorum tamdiu valebunt, donec vitium usurariae pravitatis ostendatur. Huc etiam pertinent foeminae Jure Saxon. *Foeminae.* praesertim Electorali, quae in alienatione curatore semper opus habent, sine quo nihil unquam recte faciunt, cum ad contractum solae nunquam admittantur, sed minoribus aequiparentur *Land: R. L. 1. art. 31. Const. Elect. 15. §. gleicher Gestalt & ibi Dan. Moll. P. 2. num. 3. idem in libro 2. sem. cap. 3. n. 2. Wefenb. Conf. 26. num. 43.*

§. IV. Sequitur nunc, cui ex Cessionariis cedi non possit *Ratione* firmiter, quos inter non solum personae jam memoratae certa *Cessiona- ratione* habentur, sed & aliae. Hinc non valet cessio in potentio- *rii non* rem, qui alium terrere potest, qui scil. propter divitias aut alias *valet ces-* rationes debitori est terribilis, *L. 1. & 2. C. Ne lic. potent. Johan. sio in po-* a Sande *de Act. Cess. C. 4. §. 6. seqq. Lenz. tr. de Act. Cess. C. 8. tentio-* membr. 6. num. 3. Card. Tusch. *Conclus. 208. lit. C. Francisc. de Cal- rem.* das *Comment. ad Typ. Instr. eme. c. 24. n. 61. Joh. de Grassis de Cess. Jur. §. 1. n. 2.* Potius suo Marte, quam potentiorum dominorum opibus niti debent creditores, horum namque aperta videtur esse voracitas, qui alios actionum suarum redimunt exactores, ut habetur in *cit. L. 1. & 2. C. ubi insuper haec cessio multatur de- biti amissione & poena arbitraria: aliter in necessaria.* Illustris Dominus Praeses *Tr. de Cautel. Contr. Sect. 4. c. 2. §. 5.* quam limitationem etiam in Judaeo cedente procedere puto. Deinde *Homini-* etiam cessio hominibus litigiosis malitiose & fraudulenter facta *bus liti-* non admittitur, *Laurent. Kirchof. Vol. 2. Conf. 9. n. 88. 89. sed in-* *giosis.*

- Officiariis provincialibus, Medicis.* cidit in pœnam calumniatoribus statutam in *L. 1. ff. de calumn.* Idem dicendum de illis, qui officii causa in provinciis agunt obmetum concussionis, *L. 62. pr. ff. de Contr. Emt. L. 46. §. 2. ff. de jur. fisc.* Neque porro ægrotus valide cedit Medico, cui corporis sui curam commisit, cum talis cessio respectum ad salutem habere videatur, *L. 9. C. de Profess. & Med. L. 3. ff. de extraord. cognit.* cogitabit enim ægrotus, medicum debitam operam non impensurum, si ipsi non fuerit gratificatus, per *d. L. 3. ff. de extr. cognit.* Huc referimus Advocatos & Procuratores, quibus sub patris & pro- curator. cione quotæ litis minus recte ceditur, quod quandoque ex eo præsumitur, si non apparet alia iusta causa, Petrus Fontanel. *decis. 178. n. 12. Joh. a Sande de Act. Cess. c. 4. n. 13.* atque hoc advocatis interdicitur sub pœna remotionis, *L. 5. C. de Postul.* Porro curator. cessio inutilis est, quæ fit tutori & curatori adversus pupillum & minorem, tale enim debitum lucratur pupillus, *auth. Minoris C. qui dare tut. vel cur. Francisc. de Caldas ad Typ. Instr. emt. c. 24. n. 62.*
- Tutori & curatori.* Jure Can. eximuntur etiam clerici, quibus laicorum Jura & actiones cedi nequeunt, ne tales causæ ad iudicium ecclesiasticum trahantur & prædam exinde sperare possint clerici per *c. fin. X. de Alienat. jud. mut. caus. facta.* durior enim redditur causa adversarii, ut inde nec in Episcopum, qui Jurisdictionem habet in laicos, cessionem procedere velit Franc. de Caldas *d. loc. ad typ. instr. emt.* Inter conjuges quoque, ne amor venalis esset, prohibita est alienatio gratuita, quæ in donationis speciem incidit, atque consequenter etiam cessio, *L. 1. ff. de donat. inter vir. & uxor.* Ex eodem fundamento, quod prohibitus sit contractus inter patrem & filium, prohibita quoque est cessio, habentur enim pro una persona, & quod filius ex re patris acquirit, hoc patri plene acquirit, *§. 1. I. per quas person. cuique acqu.* Invito denique beneficium non datur per *L. 16. §. 2. ff. de donat.*
- Invito.* *§. V.* Ratione Objecti quæ a cessione eximantur, facile colligere licet ex illis, quæ supra de alienatione fuerunt dicta, quibus suppositis certissima juris regula elicitur: *Quodcunque alienari nequit, nec cedi poterit,* huc usque enim exacte convenit

venit cum cessione alienatio. Ulterius deducitur, quod ad sui alienationem certam solemnitatem requirit, idem etiam ad cessionem eandem solemnitatem requirit, idem etiam ad cessionem eandem solemnitatem postulat. Post alios Dn. Brunnem. d. Tr. d. cess. c. 1. num. 101. Istius generis sunt res sacræ, sanctæ, religiosæ, liber homo &c. de aliis enim speciebus inferius adhuc fusius erit agendum. Ob deficientes autem solemnitates cedi non possunt actiones & jura Ecclesiastica, quibus, si valere debeat cessio, accedere necessum est consensum Capituli & eorum, quibus cura Ecclesiæ est commissa. Marta in Digest. Novis. Tom. 3. voc. Cessio. cap. 1. Ludov. Molina de justit. & jur. Tom. II. p. 947. seqq. Joh. a Sande d. tr. c. 7. §. 3. num. 11. seqq. Heft. Capyc. Latro L. 1. decis. 19. num. 20. seqq. Alph. de Olea de Cess. tit. 2. q. 1. num. 3. Ecclesiæ enim & pia loca pupillorum ad instar habentur, quorum defensio competit aliis. Idem dicendum de bonis pupillorum & minorum immobilibus seu juribus, quæ immobilium nomine veniunt: idem de actionibus ad res immobiles competentes, quæ sine justa causa & non accedente tutorum & curatorum consensu & decreto Magistratus alienari nequeunt, L. 4. & 19. C. præd. minor. sine decr. In mobilibus vero & quæ hoc jure censentur, præsertim si non magnum præjudicium inde resultet, sufficit consensus defensorum, L. 22. C. Administrat. Ulterius huc pertinet, quod res alienæ cedi nequeant. Inde pater jure usufructus, ipsi ex bonis liberorum competentis, actiones filii aliis cedere nequit sine ejus consensu, argum. L. 1. C. de bon. matern. nec vice versa, filius sine consensu patris, cum præjudicium ejus in eo versetur, L. fin. §. 5. C. de bon. que lib. Alph. de Olea dict. tract. tit. 2. quest. 6. num. 18. 19. seqq. Porro maritus, quantumvis habeatur pro Domino dotis, per L. doce ancillam 9. C. de R. V. alienare tamen illam nequit, L. 1. C. de fund. tot. est enim intuitu jurium uxoris res aliena, cui, constante licet matrimonio, naturale aliquod vel dormiens, quod vulgo vocant Doctores, competit dominium, & matrimonio soluto demum vires suas exerit. De Clientelari seu beneficium

Res Eccl.

Res mi-
norum.Res alie-
na.

neficiario jure singulari capite inferius agetur. De procuratore saltem adjicimus, quod, si speciali mandato non sit instructus, alienare nequeat, per *L. Procurator. 63. ff. de Procur.* Secus est de procuratore in rem suam, qui vice domini est. Jacob. de Arena *rubr. 3. n. 37.* Tusch. *pract. concl. 203. n. 16.* & post hos Dn. Brunnem. *de cess. cap. 2. n. 8. seqq.*

§. VI. Ut vero ulterius constet, quænam sint jura illa alienationem non admittentia, ad intentionem Legislatoris vel Principis, privilegium concedentis respiciendum: quod si enim ille in concedendo jure ad certam personam respexerit, ejusdem juris in aliam translationem ademisse censetur. Unde nata est Doctorum assertio: *Quicquid est personale, non est cessibile.* Petr. Barbosa *de solut. matrim. Tom. 2. L. 41. n. 62.* & in *L. Usufructu 58. n. 1. f. Andr. Tiraqu. de Retract. §. 26. Gloss. 1. num. 60.* Mager. a Schönberg. *de Advocat. armat. c. 9. n. 1055.* Alph. de Olea *de Cess. jur. Tit. 3. qu. 1. n. 3.* Lentz. *de Act. cess. cap. 20. membr. 3. n. 10.* Joh. a Sande *de Act. cess. cap. 5. n. 34.* Dn. Brunnem. *Tr. de cess. act. c. 4. n. 39. 82.* Probe vero hic attendendum, quid in hac materia personalis reputandum, omnes enim actiones ex contractu sunt personales, & tamen sunt cessibiles. Aliud enim personale dicitur ob id, quod personam tantum afficiat, & non rem, & hoc modo omnes actiones & obligationes dicuntur personales per *L. 3. ff. de O. & A.* Aliud vero personale dicitur, quod certæ personæ cohæreat, seu utilitatem intuitu certæ personæ tantum indulgeat, vel ut Dn. Brunnem. definit: *cujus causa proxima est qualitas personæ d. l. c. 4. n. 22.* ita etiam industria personæ electa, personalitatem inducit, ut in procuratore, mandatario, socio, conductore perficiendi operis &c. qui alium substituere nequeunt. De quibus in specialibus Digestorum titulis passim. conf. Alph. de Olea. *de jur. cess. T. 3. q. 5. n. 2.*

§. VII. Cum ergo personalia ita personæ cohæreant, ut *Cedi nequit, quod in alium transferri nequeant, exinde sequitur, nec ad heredes ad heredes non* hæc jura transmitti. Ex quo denegato juris in heredes transitu, novum quasi fundamentum jurium non cessibilium resultat:

Quod-

Quodcumque ad heredes non est transmissibile, illud non est cessibi-transmittibile. Francisc. de Tonduti *Resolut. civil. Part. 2. cap. 139. n. 15.* Amator. Rodriquez. *de concurs. & privil. cred. Part. 1. art. 1. n. 72.* Petrus Peckius *de Testam. conjug. L. 1. cap. 14. n. 3.* Tusch. *pract. concl. lit. C. concl. 204. n. 30.* Marcus Anton. *de Amatis d. 6. n. 12.* Baptist. Afinius *de Execut. §. 4. cap. 127. n. 6.* Surdus *Vol. 1. conf. 269. num. 28.* Olea *d. tr. Tit. 3. qu. 5. n. 10.* Tiraqu. *de Reract. §. 26. Gl. 1. n. 79.* Lenz. *de Act. Cess. cap. 19. membr. 2. n. 2.* B. Brunnem. *d. tr. c. 4. n. 21.* Et vice versa procedit Regula: *Quodcumque ad Regula quosvis heredes est transmissibile, est etiam cessibile.* Francisc. de *universa. Tonduti Resolut. civil. P. 3. cap. 134. num. 4.* Amator. Rodriquez *d. tr. de Concurs. Part. I. art. 1. num. 125.* Carpz. *L. 4. tit. 4. Resp. 33. num. 24.* August. Barbofa. *Axiomat. Lib. 3. cap. 16. ax. 2.* Francisc. Mantica *de Taciet. Convent. Vol. 1. p. 606. num. 7.* Ludov. Postius *Resolut. 60. num. 6.* Surdus *Volum. 1. conf. 92. num. 5.* B. Brunnem. *d. tr. cap. 4. num. 22.* Quamvis hæc ultima regula suas patiatur exceptiones, quæ in tractatione occurrent. Id autem principaliter inferre videtur transmissibilitas, ut arguat, jus aliquod non esse personalissimum, & ita subjacere generali regulæ, quæ cessionem permittit. Interim non negandum, facilius cum universitate, quam singulari titulo jus aliquod transire. Exemplum est in jure patronatus.

§. VIII. Verum non omnes hoc fundamentum juris non *Declaratio* cessibilis agnoscunt, cum quædam cessibilia esse dicant, quæ *tio regule* tamen ad heredes non sunt transmissibilia. Et vice versa argu- *prioris.* mentationem a transmissione ad venditionem & cessionem affirmative conceptam non admittunt, cujus rei exemplum habetur in *L. 2. & ult. C. de Litigios. add. Franzk. L. 1. Resol. 4. numer. 50.* Lauterb. *in Colleg. Theor. Pract. ad Tit. de hered. vel act. vend. n. 29.* Christian. Lenz *C. 19. m. 2. num. 20.* Antecedentis regulæ negatæ exemplum quærunt in usufructu; idem est in habitatione: quæ servitutes quidem morte extinguuntur, illarum tamen exercitium per cessionem transit in extraneum. Sed hæc non facesunt negotium, ob specialem aliquam rationem, quæ hoc loco

in necessitate fundatur, ne scilicet actionem litigiosam deserere necesse habeant heredes, datur aliquando exceptio a regula, qualem h. l. constituit res litigiosa in *cit. l. 2. & ult. C. de litigios.* quæ quidem ad heredes transmittitur, inter vivos autem non transit. Quod vero de Usufructu &c. transmittitur argumentum, longius abit a scopo, cum in usufructuario &c. jus fruendi ulterius non duret, quam cedens vixerit. Nobis autem ita non accipitur cessio quæ temporaria, sed quæ perpetua est. Deinde non ipsum jus usufructus, sed tantum exercitium & commoditas cedi potest, quo de infra. vid. pluribus Dn. Brunnem. *d. tr. c. 4. num. 20. seqq.*

*Expressio
causæ in
cessione.*

*Causa
presum-
ta.*

§. IX. Quæ porro ad præliminaria spectare videbuntur, breviter hoc capite adhuc perlustrabimus. Huc pertinet expressio causæ in instrumento, quæ in omnibus obligationibus chirographariis est necessaria, ita etiam in instrumento cessionis, ad excludendam fraudis suspicionem, *arg. c. si cautio 14. X. de fide instrument. l. cum de indebito 25. §. f. de probat. Tusch. pract. concl. lit. C. concl. 204. num. 1. Petr. Fontanella decis. 178. num. 12. in d. l. 25. habetur, quod cautio indiscrete loquens non sufficiat, nisi actor debitum probaverit: nomen itaque causæ non generaliter sed specificè est exprimendum, si a Probatione relevare debeat. vid. Dn. Præses *Cautel. Contractuum. Sect. 2. cap. 7. §. 5. ibique Dd.* Sed id dubii manet, an præsumta causa sit admittenda? quod itidem ex Doctorum generali asserto, quo specificam causæ expressionem urgent, negandum videtur: Affirmativa tamen magis placet, si scil. per conjecturas de causa debendi constet. vid. Hartm. Pistor. *observ. 39. n. 2. Tusch. Concl. 204. num. 4. & concl. 209. n. 54. lit. C. Menoch. l. 3. præf. 129. num. 20. ut, si in instrumento cessionis dictum fuerit, pro certa pecuniæ summa jus istud esse cessum, præsumitur emtio. Ex chirographo ægroti, postquam restaurata ipsi est valetudo, quod dedit medico, præsumitur debitum pro medicina & labore: In studio, qui chirographum dedit Professori, debitum præsumitur pro Collegiis & informatione. Ita quoque mentionem pecuniæ acce-**

acceptæ: item confessionem pro resto factam, verum debitum inducere, ait Dn. Schwendend. *Process. pag. m. 1128. seq. Manz. ad Leg. Anastas. qv. 1. num. 17.*

§. X. In eo sibi maximopere caveat cessionarius, ne con-<sup>Fraudu-
losa ju-
rium
coemptio
prohibita
est.</sup>quirat aliorum jura, ad id, ut gravem adversarii reddat causam, & ne in vexationem id fiat, quod contingit, si quis sit in possessione alieni prædii, nec fortius jus actori obtendere possit, ut conquirat eorum jura, quibus idem prædium est obligatum, vel quæ sufficerent cedenti ad retinendum, si possideret. Injuria siquidem non levis infertur hoc modo adversario, cujus durior redditur conditio, ubi m. f. possessor titulum possessionis suæ inique mutare præsumit, ut se quovis etiam modo in possessione defendat. conf. *Mev. P. 9. dec. 53.* quam cautelam ex male explicata *L. Per diversas 22. C. de Mandat.* confecerunt illi, qui alienis rebus sub specie recti inhiant. Veram ejus explicationem tradit Dn. Brunn. *ad hanc Legem, quem vid. n. 4.*

§. XI. Ulterius cessionario prospiciendum, ne impingat <sup>Non va-
let contra
Legem
Anastas.</sup>in Legem Anastasianam, dum pro minimo pretio immodicum caprat lucrum, tali enim casu spe sua frustrabitur, ultra id quod dedit nihil recipiendo. Machinationes etiam & dolosæ circumventiones non tolerantur in *L. 23. C. Mand.* Rationem tamen expensarum, molestiæ & vexationis haberi volunt *Dd. Tusch. lit. C. concl. 209. n. 26. & 46. Menoch. L. 3. præf. 129. n. 4. Dn. Struv. Syntagm. Jur. civ. Exerc. 23. th. 62. f. Dn. Brunn. d. l. C. 1. n. 67. Manz. ad Leg. Anastas. qv. 3. n. 1.* Confirmata est Legis Anastas. dispositio in terris hereditariis ipsius Imperatoris sub poena confiscationis nominis cessi per *Constitut. Provinc. de d. 2. Junii A. 1641.* Jure Sax. Elect. tamen per specialem *Decisionem 28. §. sehen/ ordnen und wollen* x. *verb. iedoch daß solches zum wenigsten den halben Theil erreiche* x. licitum est pro minori summa redimere nomen, modo pretium non sit infra dimidium. Quod æquitatis rationem habet, cum nemo facile inveniatur, qui sine lucro litis pecunia sua sibi coemere velit, cum præstet hoc casu pecunia parata.

*Residua
portio cui
relin-
quenda?*

§. XII. Sed inde difficilis inter Dd. oritur quæstio, si casus contra Legem Anastas. contingat, cui portio residua sit relinquenda? quorum discrepantes sententias prolixius enumerat Carpz. *L. 5. Resp. 33. n. 18. seqq.* illamque regulariter cedenti, exceptis tribus casibus, relinquit. *P. 2. C. 30. def. 37.* Sed cum in favorem debitoris cessi Lex Anastasiana condita esse videatur, quod patet in simili casu, qui habetur in *avt. Minoris C. qui dare tut.* ubi minor obligationem curatori cessam lucratur, merito cum B. Brunnem. *d. tr. Cap. 1. n. 87.* illam sententiam amplector, quæ debitori cesso favet. Quamvis enim debitor cessus, residuam portionem, nullo jure firmo certoque petere vel retinere possit, nulla tamen ad restituendum tenebitur actione. Nec infrequens est, ut obligatio sit in nobis, & nullum jus in alio. Dn. Pufend. *de Off. Hom. Lib. 1. c. 10. §. 4.*

*Transi-
tio.*

§. XIII. Ast cum adducta hoc Capite Doctorum fundamenta specialibus casibus applicanda veniant, non diutius generalibus illis immorabor, sed in sequentibus per præcipuas, præsertim utiles juris nostri materias, juris non cessibilis species ostendam.

CAPUT II. *De Jure publico non cessibili.*

§. I.

*Majestas
cedi ne-
quit.*

PROgredimur ad ipsam juris non cessibilis tractationem, cujus nobilissimum Objectum in jure publico deprehendimus, ex quo præcipua ad hanc materiam spectantia capita delibabimus. Primum in Republica locum tenet ipsa Majestas, quam cessione obnoxiam non esse, unusquisque lubens fatebitur: Imperator enim vel Rex esse desineret, qui regia potestate se privaret. Imo id cuivis Regum incumbere existimo, ne quicquam admittat, quod majestati suæ præjudicio esse possit: hanc enim ab ipso DEO, omnis potestatis civilis autore, habet, ipso Apostolo id inculcante *Rom. 13.* Ergo sanctum hoc divini Numinis

minis depositum sedulo custodire, illudque in DEI gloriam ac Reipublicæ salutem impendere debet.

§. II. Jura Majestatis, de quibus jam agere animus est, im-
mediate ex ipsa Majestate fluunt, illamque constituunt, ita, ut
cujus sit Majestas, habeat etiam facultatem jura exinde compe-
tentia, Regalia vulgo dicimus, exercendi. B. Dn. Ziegl. *d. jur. Maj. L. 1. cap. 3. num. 17. seqq.* Distingvere autem publici juris
Interpretes ut plurimum solent inter majora & minora: quæ eo
referantur, enarrat Dn. ab Einsiedel *de Regal. cap. 2. Ziegl. d. l. n. 28.*
hæc tamen distinctio non nisi ratione objecti valide procedit.
Sed sicut ipsa Majestas, ita etiam Regalia majora cessibilia non
sunt, utpote quæ a majestate separari & a privatis acquiri nullo
modo possunt. Mulz. *Repræs. Maj. Proleg. c. 3. §. 11. num. 39.* quin
& si alicui talia concesserit Princeps, uti illis nequit donatarius,
B. Ziegl. *d. l.* hinc est, quod a Dd. dicantur inhære offibus Prin-
cipis, ita ut avelli nequeant. conf. Olea *Tit. 3. qv. 6. num. 23.* inde
in feudum ea concedi non posse tradit Struv. *de Feud. cap. 6. aph. 13.*
num. 3. Obstat videtur, quod Status imperii nostri fere omnia
Majestatis jura exercere possint, quorum concessionem ab Impe-
ratore & imperio beneficiaria lege acceperunt: Cui objectioni
pro parte satisfacit Einsiedel *d. tr. de Regal. cap. 1. num. 25.* quod
solus Imperator Regalia possideat proprio jure, Status autem ex
concessione. B. Ziegl. *d. l. L. 1. c. 5. n. 19.* Dn. Vitriar. *Jur. Publ. L. 3.*
tit. 15. §. 8. Nobis vero hic sumitur cessio pro plenaria abdicatio-
ne, quæ de Imperatore nostro dici nequit: quare, quamvis quis-
que Principum, intuitu juris superioritatis territorialis Impera-
tor dici possit in suo territorio, & omnia ibi Majestatis jura exer-
ceat, hoc tamen non fit absolute, sed dependenter, non vi cessio-
nis, sed vi concessionis.

§. III. Minora Regalia ad maximam partem in locuple-
tando fisco consistunt; quatenus igitur utilitatem præstant, ea-
tenus etiam a subdito possunt acquiri. Proprio tamen jure a sub-
ditis possideri nequeunt. Tiraqu. *de Retract. §. 26. Gloss. 1. num. 95.*
Lenz. *cap. 20. num. 6.* Licet ergo hæc minora regalia in feudum

*Regalia
minora,
quatenus
in com-
mercium
cessio-
nis
con-
venient?*

*Exceptio
in jure
monetan-
di.*

concedantur, fieri tamen illud solet ita, ut acquirantur tanquam privilegia, non tanquam regalia, utpote quæ majestatem conficiunt, & saltem quoad solum usum & administrationem eorum. Ziegl. *d. l. 1. cap. 3. n. 18.* atque eo modo etiam possunt locari, vel emolumentum eorum aliter acquiri. In imperio nostro ex his specialiter excipitur jus monetandi, quod status non vi juris superioritatis territorialis, sed privilegii ab Imperatore possident. Nec concessum id fuit antiquitus in emolumentum fisci, sicut hodie in mores abiit, sed in signum dignitatis & præminentia. Propterea non una imperiali sanctione prohibita alienatio, cessio, locatio &c. *Rec. l. 1551. §. So haben wir uns ic. 46. Kaysers Ferdinandi neue Münz-Ordnung 1559. §. 175. R. I. A. 1570. §. alsdenn auch die Münz-Gerechtigkeit. R. I. 1594. §. Wir verordnen ic. 301.* Sed postquam hodie Status, non ad solam dignitatem, sed & ad Fiscus utilitatem eo jure uti solent, non infrequentes cessiones & locationes reperire est, maximo sæpius cum Reipubl. damno, interim prohibitionem perpetuum valitura.

*Principa-
tus & Im-
perium
quousque
cessionem
admit-
tant?*

§. IV. Regalia separatim non transire dictum est, sed de ipso Principatu cum annexis juribus quæritur, an & quomodo transferatur? Distingvendum in hac materia puto cum Hugone Grotio inter imperium, quod est in patrimonio, sive quod v. c. jure belli quis acquisivit, & inter illud, quod a populo est delatum: de illo non dubitamus, quin libere in quemcunque transferatur, cujus etiam exempla non pauca prostant; hoc autem non censetur populus ita detulisse, ut pro lubitu alienare imperium delatum Principi liceat, Barbof. *Jur. Eccles. L. 3. c. 15. num. 18. Herm. Fasc. 7. P. c. 21. n. 13. Dn. Ziegl. de Jur. Majest. lib. 1. cap. 4. §. 25.* qui ejusmodi Regem administratoris loco habendum ait, contra naturam administrationis autem esse, facere, ne administrare possis, *Not. ad Grot. de Jur. B. & P. lib. 1. c. 3. §. 13. Conf. R. I. de An. 1559. pr. ibi: die administration und Verwaltung des Römischen Reichs ic.* Communis quidem est opinio, Regem non nisi populo consentiente alienare regnum posse, quoniam liberi homines in commercio non essent, quibus tamen

satis-

satisfacit Grot. de J. B. & P. lib. 1. cap. 3. §. 12. num. 1. 2. libertatem civilem a personali discernendo: hanc quidem, non illam populo sub Rege competere; neque hic alienari ipsos homines, sed jus perpetuum eos regendi, qua populus. Nec infrequens est, ut non res ipsa, jus tamen aliquod circa rem in commercio habeatur.

§. V. De Repudiatione autem & abdicatione Regni constat, illam facile concedendam non esse, ob regulam in hac causa fundamentalem, quod quæ sunt juris publici, sint irrenunciabilia per L. 14. ff. ad SCtum Trebell. L. 13. C. de Test. L. jus publicum 38. ff. de Pact. Dalnerus de Renunciat. cap. 1. num. 9. Galerat. de Regnum? Renunc. Cent. 1. Renunc. num. 27. nisi fiat gravissimis ex causis, & consensu eorum, a quibus munus & dignitatem accepit. Ita Imp. non nisi urgentibus gravissimis causis, interveniente Electorum præsentia, abdicare se possunt imperio, Rec. Imp. A. 1559. pr. verb. aus mercklichen grossen tapffern und trefflichen Ursachen &c. Exemplum rejectæ abdicationis in Henrico II. Imp. habet Limnæus, qui cum, ut monachus fieret, Argentoratum concessit, a Statibus ejus conatui contradictum, atque ad administrationem Imperii revocatus est, ad Cap. Ferd. I. num. 6. Male apud Polonos audit Henricus III. Caroli IX. Regis Galliarum frater, qui audita Caroli morte, invitis atque insciis proceribus e Polonia se proripuit. De Johanne Casimiro, Poloniæ Rege, constat, quam difficulter abdicationem suam impetraverit a Statibus Poloniæ, ut etiam Lithuaniae proceres urgerent juramentum Regis, quod præstitisset regni Statibus, quibus invitis deponere sceptrum non valeret: post multam denique contradictionem ægre impetravit, ut in publico conventu imperium Statibus resignaret. Sed ex illis, quæ superius dicta sunt apparet, hæc restringenda esse ad Principes & Reges electivos, & qui vi pacti, utrinque æqualem obligationem producentis, ad hoc tenentur, scilicet ut subditos, quibus parendi gloria relicta est, consilio suo negant & tueantur. An autem expediat imperio, invitum quem adigere ad retinendum regimen, dubium est.

Alii

An abdi-
cationi
obnoxium
sit
Regnum?

Alii coactionem plane negant, quod voluntas cogi non possit. Precibus ergo & remonstracionibus utendum volunt, vid. Multz. *Repræs. Majest. Proleg. c. 8. §. 5.*

Territoria Principum quatenus cedi possunt.

Effectus incorporationis & unionis.

§. VI. Regula est: Quod juris est in toto quoad totum, id juris est in parte quoad partem, *L. quæ de tota 76. f. de R. V.* inde non immerito, postquam de universo imperio vidimus, mentionem injicimus de territoriis Principum, tanquam de imperii partibus, num alienationem, & quo casu admittant? Facilius autem locum inveniet particularis alienatio, quo minus inde præjudicium nasci poterit toti corpori: Interim nihil certi hic statuere licet, sed mores & statuta cujusque Reipublicæ erunt inspicienda, ex quibus, quid judicandum, patebit facile. Deinde videndum, an territorium quis possideat jure proprio & allodiali titulo, an beneficiaria lege: illo casu, nisi specialis obstet prohibitio, inadmissibilem non censeo alienationem, quam in toto regno quandoque obtinere non negavimus. Nolim tamen illud extendere ad eum casum, quo imperii præjudicium concurrat, ut si quis partem regni ita alienare velit, ut deinde ab imperio in perpetuum separata censi debeat. Inde est, quod Reges Galliæ incorporationis & unionis juri, vi Legis Salicæ, tam mordicus inhæreant, ut quod semel acquisitum est, alienabile ulterius non sit a corona: quare licet non raro Principatus, Comitatus &c. acquirant, nunquam Ducis illius vel Comitatus titulum & insignia assumant; acquisita enim illis eodem jure repetantur cum toto, cui accrescunt. Præbuit hæc res insigne fraudis argumentum Francisco I. Galliarum Regi, qui a Carolo V. ad Ticinium captus, pro liberatione sua Burgundiæ principatus cessionem inter alia pactus erat, sed deinde post liberationem a Carolo admonitus, ut pactis stare, promissionem suam contra Leges Regni fundamentales, quibus nihil a Corona alienabile habetur, factam fuisse causatus est, & insolito Regibus exemplo, Cæsarem per facialem provocavit ad duellum. *Sleidan. de Stat. Relig. Lib. 6. pag. 147. & 162. Blondell, in præf. apol. Geneal. Franc. p. 24. Herm. Fasc. J. P. d. l.*

§. VII. In nostro imperio non raro occurrunt Principatum & Comitatum &c. venditiones, ex quibus unicum exemplum notasse sufficiat de Marchia Brand. quæ post excessum Johannis IV. qui erat ex Ascaniæ principibus, Ludov. Bavaro Imperatori cessit, cujus filius Otto, nascendi conditione quintus, eandem pro 200000. ungaricis vendidit Carolo IV. cum quo Lucenburgensem familiam, & ab hac denique pro 40000. ducatorum summa, adjecta certa conditione redempta est a Burggrafis Noribergensibus & Comitibus Hohenzolleranis, in quorum familia etiamnum feliciter hæret. add. Herm. d. l. c. 18. num. 26. Hodie habent imperii principes limitatam in his causis potestatem, cujus quæstionis discussionem ulteriorem infra, ubi de imperii feudis agetur, videbis. Hic tantum allegabimus quædam exempla, ubi alienatio & sic quoque cessio indulta est in imperio. Conceduntur autem quandoque privilegia Familiis illustribus, ut in quemcunque velint, alienare possessiones suas possint, quale acceperunt Austriaci a Carolo V. Imper. quod videre est apud Limn. Jur. Publ. V. 2. num. 32. Iterum inverso Ordine quibusdam datum est privilegium, ut possint imperii provincias libere acquirere, quale habent Bohemiæ Reges A. B. c. 19. num. 1. cæterique Electores, *ibid.* num. 2. add. Buxtorff. th. 93. Item ordo Teutonicus, cui omnes imperii vasalli feuda sua, quæ ab Imperatore tenent, libere & licentèr, prout verba diplomatis habent, non modo tanquam feuda, sed & tanquam propria bona allodii & patrimonii jure æstimanda, conferre queant. vid. Goldast. Reichs-Handlung. p. 167. Sed num hodie hoc privilegium valere queat, dubito, præsertim quia fraus committi posset art. 44. Capitulat. Leopold. Interim certum est, posse imperatorem interveniente Statuum consensu, partem aliquam decerpere & extraneo principi plenarie cedere, & docent id novissimi tractatus pacis.

§. VIII. Jus Primogenituræ, quod differt a Majoratu, successionem ditionum paternarum tribuit illi, qui nascendi sorte primus est: quo deficiente ad secundo genitum, & sic porro de-

D d d

*Primogenitura
Cessione
non sub-
vol-jacet.*

*In nostro
Imperio
quod obti-
neat.*

*Enarran-
tur que-
dam pri-
vilegia
huc spe-
ctantia.*

volvitur. Sed an per cessionem deferatur? quæritur. Translati juris primogenituræ non rara prostant exempla in sacra & seculari historia. *Gen. 25. vers. 33. c. quam periculosum 8. Caus. 7. q. 1. c. 22. §. item opponitur Caus. 22. qv. 2. jung. Genes. 25. 48. vers. 13. seqq.* Ita Johannes primogenitus Electoris Brandenb. Friderici I. filius parentis svasu cessit jus primogenituræ, fratri secundo genito Friderico, Illustr. Dn. de Rhetz. *Instit. Jur. publ. L. 1. T. 7. §. 7.* Idem contigit in Henrico Duce Brunsvicensi primogenito, qui secundo genito fratri Wilhelmo Ao. 1569. primogenituræ jus cessit *vid. Limn. ad A. B. T. 7. §. 2. obs. 8.* Ex quibus, præsertim quod habetur *d. cap. 25. v. 33. Genes. Dd. cessionem primogenituræ comunitè admittunt, quos vide apud B. Brunnem. de Cess. cap. 4. n. 68.* Sed confundere solent repudiationem in favorem agnati proximi, cum cessione: nam si consideremus, primogenituram lege vel consuetudine ita disponente, esse jus aliquod personalissimum, cui per regulam nostram *supr. Cap. 1. allegatam, cessionem denegavimus, contrariæ potius sententiæ adstipulari placet cum Dn. Brunn. d. l. add. Deut. 21. v. 15. 16. & 17.* Nec movet exemplum Esavi ex *Gen. 20.* aliorumque, quæ omnia non incommode ad renunciationem referuntur. Ultrageniti enim, qui non absolute a successione repelluntur, ex tali cessione jus noxum non consequuntur; sed post renunciationem primogeniti, tanquam obstaculo remoto, non aliter quam post mortem primogeniti, proprio jure succedunt. Ita nullum huc usque contigit exemplum cessionis primogenituræ in extraneum, vel etiam in consanguineum, cum præjudicium proximioris, quod in contradictorio fuisset approbatum: quamvis extra hunc casum quisque favori pro se introducto libere renunciare possit, *per L. 29. C. de pact. conf. Olea d. tr. T. 3. qv. 3. n. 10. Vitriar. Instit. Jur. Pub. L. 3. T. 20. n. 18. seq.*

Officia publica per cessionem non §. IX. Jus publicum, de quo, quantum attinet, præsentī titulo agimus, consistit in Sacris, Sacerdotibus & Magistratibus, *L. 1. §. 2. ff. de J. & J.* De illis pro instituti ratione capite sequente; de Magistratibus autem seu publicis officiis hoc loco tractabimus.

Plura

Plura hic concurrunt argumenta, ex quibus valide inducere licebit cessionis negationem. Notum est primo, per regulam supra allegatam, illa, quæ sunt juris publici, esse irrenunciabilia. Quod si ergo pro lubitu quis non potest officium suum abdicare, multo minus poterit cedere & transferre in extraneum. Nam quia publicum interesse concurrit, non solum cogi quis potest, ut hæc officia subeat; Stephani *de jurisdict. L. 1. c. 15. num. 15.* Donell. *lib. 7. Comment. cap. 8.* Exemplum inter alia præbent Statuta Lubecensia *lib. 1. tit. 1. art. 6.* ibi: Nemo senator vel consul electus eam functionem recusato, sub pœna amissionis domicilii civici, & decem marcarum auri puri &c. sed & ut retineat, Wesenb. *Vol. 1. conf. 40. num. 15. tot. tit. ff. de vacat. & excusat. mun.* Deinde quia publicæ res non sunt in privatorum patrimonio, & ita extra eorum commercium, sequitur, quod qui officium publicum administrat, illud alienare non possit, haud secus atque aliarum rerum administratores: nemo enim plus juris in alium transfert, quam ipse habet, per *L. 31. ff. de pignor.* Illa quoque regula, *supr. Cap. I.* quæ a transmissione ad cessionem negative concludebat, nostrum firmat assertum. Accedit, quod industria hominis in Magistratu constituendo sit electa, quæ extensionem ad alium non admittit, & eoque pro personalissima habetur.

§. X. Illa, quæ in §. proxime præcedente fuerunt dicta, applicari non incommode poterunt ad Officiales in nostro imperio: ubi illud ab initio monuisse refert, non confundendos esse vicarios seu subofficiarios, qui archiofficialium nomine serviunt, cum cessionariis; illi, etiam jure civili, non absolute sunt prohibiti, sed certo modo conceduntur, *vid. L. 4. §. ff. de Legation.* In imperio Subofficiarii hereditarii Electorum secularium (apud Ecclesiasticos tales plane ignorantur) munera sua ab Electoribus in feudum accipere solent. Vitriar. *Illustrat. L. 3. tit. 9. num. 11. lit. a.* Illud autem Electoribus eorumque subofficiariis concessum minime erit, ut in casum absentia suæ alios atque alios iterum substituunt: illis enim absentibus, officialibus aulicis vices eorum

Non confundendi sunt Sub-officiales cum Cessionariis. Sub-officiarii munera sua in feudum accipiunt in imperio.

eorum gerere concessum est, ita tamen, ut lucrum inde eveniens Electorum subofficiariis cedat *Cap. Joseph. art. 45.*

Jus explicandi vexillum imperii.

§. XI. De Banneriatus imperii officio unicum saltem exemplum addam. Vindicant id sibi Duces Würtembergenses, indeque litem cum Saxoniae Electoribus susceperunt in Comitibus Wormat. An. 1495. notante Obrecht. *Dissert. de Vexill. Imp. c. 4. p. 24.* pro Würtembergensibus tamen pronunciatum esse a Maximiliano Imp. investiturae literis super hoc Duci Eberhardo concessis, tradit Kulpif. *Comment. ad Monzamb. C. 2. §. 8. p. 482.* Vexilli hujus figuram exhibet idem Kulpif. *d. l. p. 484. lit. B.* De hoc vexillo specialiter refertur; quod Duces, explicandi ejus vires neutiquam alteri demandare, nedum cedere soleant, sicut observatum est in bello Turcico A. 1532. in quo, cum Ulricus Würtenb. ob aetatis rationem hoc munere defungi non poterat, vexillum imperii penitus omissum est, substituto in ejus locum vexillo principali alio, cui signum S. Georgii fuit impositum, tradente Kulpif. *d. l. p. 487.* Defendit ille jura Würtembergensium suisque Ducibus Imperialis Vexilliferi munus proprie vindicat. Hinc cum Electori Hanoverano Archibanneriatus officium conferendum, scriptis publicis fuit contradictum, Würtembergensibus praedictum sibi hoc modo fieri contendentibus, aliis contra vexillorum & jurium diversitatem demonstrantibus vid. *Cassand. Thucel. Elect. publ. c. 4.* item *Wechsel-Schriften von Reichs-Bannir.*

Clientela jura an pro lubitu in aliquem conferri possint? Notantur tres casus distincti.

§. XII. Pertractanda hic etiam sunt foedera clientelaria, quibus quis alterius protectionem recipit, vel se aliis protegendum committit, quod nulli Statuum imperii prohibitum puto ob hoc, quod habeant facultatem pangendi foedera. *Instrum. Pac. Osn. Art. 8. §. gaudeant. add. Constitut. Pacis publ. de A. 1548. tit. von den Aechtern 21.* Modo itidem imperii Statui se committant: Tres enim distincti hic eveniunt casus, primo an Status Statui? de quo jam dictum: deinde, an Status extero Principi? & tertio, an subditi provinciales atque mediati, protectioni immediati Principis vel Status cujuscunque se committere possint?

De

De secunda quaestione agit *art. 8. Capit. Leopold.* quod sc. per *Secundus.*
 conniventiam Imperatoris factum sit, ut exteri Principes in
 clientelam reciperent Civitates & Status imperii immediatos
 & mediatos, *ibi* : über mediat - und immediat - Städte und
 Stände = Schutz und Schirm = Brieff etc. illud vero, quia in
 detrimentum atque contra autoritatem imperii evenit, quan-
 do tales Status plane eximebantur, promisit Imperator, ne im-
 posterum tale quid committatur, & ut, quantum ejus fieri possit,
 jura hæc clientelaria vel plane aboleantur, vel abusus saltem
 corrigatur. Periculosam etiam hanc clientelam esse, tristi exitu
 non infrequentia testantur exempla, qualia præbent civitates
 Metensis, Tulli & Verduni, de quibus tamen transcriptum
in Instr. Pacis Monast. Caf. Gall. §. 70. item decem Civitates Im-
 periales Alsatia. De hac re Knipschilt *de Civitat. Imp.* inquit
L. 2. cap. 24. Aus solchen Schirmherrn werden endlich Sturms-
 herrn. Alii tamen non attenda hac Constitutione, nihilominus
 id largiuntur imperii Statibus immediatis, ob jus foedera facien-
 di cum exteris, ita tamen, ut certis id fiat conditionibus, si scil.
 ab imperio protectionem impetrare nequeant, vid. *Gail. 2. Obs. 54.*
num. 4. Menoch. *Consil. 32. n. 4.* Martin. Mager. *de Advocat. Cap. 6.*
num. 66. seqq. Mylerus *de Stat. Imp. P. 1. c. 18.* & post hos Dn. Vitriar.
Lib. 3. tit. 19. n. 142. Tertium casum quod atinet, expeditum esse *Tertius.*
 arbitrator, id nullo plane modo amplius procedere, ut unius Prin-
 cipis status provinciales, alterius Principis protectioni se submit-
 tere possint, per *d. art. 8. & seq. Capitulat. Leopold.* quamvis etiam
 antiquitus prohibitum id reperitur *A. B. T. 15. R. A. zu Speyer*
A. 1529. 2. tit. Ordnung des Landfriedens §. Wie auch Churfürsten
ibi : daß keiner des andern Unterthanen in Schutz und Schirm etc.
 Alia deinde quaestio est, an jus Clientelæ Protectori competens
 conferri possit alteri, invitis clientibus? quod itidem negan-
 dum censeo, quia personale maxime jus est, in defensionis fide
 consistens, vid. hac de re latius Martin. Mager. *d. tr. c. 9. num. 1101.*
junct. n. 1084. seqq. Lenz. *Cap. 20. membr. 11. n. 9. seqq.*
An jus protectio- nis alteri cedi pos- sit?

*Jurisdic-
tio se-
cundum
ejus divi-
siones tra-
ctatur
Ecclesia-
stica.*

*Jurisdic-
tio pro-
prie dicta
Imperi-
um.*

*Quid
moribus
obtainat?*

§. XIII. Ad scopum nostrum revocamus etiam Jurisdic-
tionem, & quidem secundum primarias ejus divisiones, quæ
est vel Ecclesiastica vel Secularis: Civilis vel Criminalis, quæ &
imperium merum dicitur: quamvis hæc divisio non omnibus
placeat, sed potius ab usu dependeat. De Ecclesiastica, quate-
nus sub Regalibus majoribus comprehenditur, dictum fuit su-
pra, quod cedi non possit. Quando autem Status Imp. exercent
jura sacrorum, id fluit ex jure superioritatis territorialis: ab his
tamen neutiquam cum subfeudo conceditur ulterius Comitibus,
Baronibus &c. quamvis quædam jura Consistorii particularia ipsis
quandoque relinquuntur, ut constitutio personarum Ecclesia-
sticarum, decisio causarum matrimonialium &c. vid. B. Stru-
vius *Synt. Jur. Feud. Cap. 6. num. 17. n. 6. seq.* Dn. Ziegl. *de Jur. Maj.*
L. 1. c. 18. n. 5. Jurisdictio proprie sic dicta ab initio magistratibus
fuit concessa, ut ipsi judicarent: postea tamen populo id dissi-
mulante, & tacite approbante, inolevit, ut aliis mandaretur,
arg. L. 9. ff. de Jurisdic. Imperium autem meretur, uti principa-
liter a populo ipso, aut quibus illud speciali concessione est in-
dultum, exercetur, ita inde fluit; jus gladii specialiter alicui
concessum, mandari ulterius plane non posse, per *L. 70. D. de*
R. J. L. 6. de offic. Procurat. Lenz. d. tr. cap. 20. m. 6. num. 10. Tira-
quell. *de Retr. §. 26. Gl. 1. n. 87.* Franzk. *d. l. n. 93. seq.* Nostris mo-
ribus, quia Jurisdictio patrimonialis esse solet, traditione feudi
vel patrimonii, cui adhæret, transire solet, ex natura rerum pa-
trimonialium, conf. Dn. Struv. *de Feud. cap. 6. aphor. 18. n. 3. seq.*
unde nullum dubium est, cedi certa ratione posse merum im-
perium; quatenus enim alienabile, eatenus etiam est cessibile.
Deinde Status Imperii R. G. civilibus illis juris regulis metiendi
non sunt; nec pro Magistratibus cum Wesenbecio habendi,
in Paratit. de Offic. ejus, cui mandat. est jurisdic. Habent Status
Imp. Jurisdictionem, non beneficio legis aut alterius constitu-
tionis vel privilegii, qualiter illam exercent Nobiles Imp. imme-
diati, Illustr. Dn. a Rhetz. *Inst. Jur. Publ. L. 1. T. 19. §. 17.* sed jure
proprio, quod satis luculenter patet *c. 13. A. B.* ubi privilegia,
con-

concessionem &c. Jurisdictioni (superioritati territoriali) opponuntur. *add. Capitulat. Leopold. art. 3. ibi: Deren Botmäsigkeit und Jurisdiction, wie auch wegen Landes-Fürstl. Hoher Obrigkeit &c.* Illud obiter notandum, Jurisdictionis vocabulum proprie acceptum apud Imperii Status locum non invenire, quippe quæ hoc termino magistratibus competit, pro quibus tamen, sicut dictum, habendi non sunt imperii Status, vid. Ziegl. *de J. M. L. 1. c. 29. num. 13.*

§. XIV. Immunitatem ab oneribus publicis huc referimus, quæ est vel personalis vel patrimonialis; hanc non facile alicui concedi constat ex *L. 3. C. de Mun. Patr.* Illam frequentior rem esse innuunt *L. 4. 6. 12. 14. C. de Excusat. mun.* De cessatione autem horum immunitatum ut constet, distinctione inter realem & personalem opus est: Hanc intuitu certæ alicujus personæ dari, indeque ad personalissima referri, quæ per cessionem transire nequeunt, probatum dabimus ex *L. 3. §. 6. ff. de Muneribus L. 5. & 4. de Jure Immunitat.* Sub qua comprehensam quoque cupio patrimoniam personæ concessam: huc usque enim nulla est differentia inter hanc & illam. Huc facit, quod talis immunitas ad heredes non transeat, per *L. 1. §. 1. de juram. immun. L. 13. C. de Excusat. Mun.* ex quo fundamento cessionis prohibitionem deduximus supra. Realem dicimus, quæ ad personam acquirentis non est restricta, sed ipsi rei inhæret, & sic etiam cum ipsa re transit; sive enim ex privilegio, sive contractu, sive præscriptione fuerit acquisita, cum traditione tamen ipsius rei transferri, nullum est dubium, conf. *Klock. de Contrib. cap. 16. Sect. 1. n. 73. 74. & 147.* Alia adhuc quæstio est, an fundus oneribus publicis affectus, vendi possit tanquam liber, ita, ut venditor præstationem in se recipiat, emtor autem seu possessor immunis sit? quod non posse fieri, generaliter deciditur, in *L. 2. C. sine censu & reliquis.*

§. XV. Quia sæpius in hac tractatione fit mentio privilegii, & quod illud cessionis semper impedimento fit, utile fuit visum, rem peculiariter tractare. Conceduntur autem privilegia

Beneficium & Privilegium
Prin-

Principum vel ob bene merita, vel ex gratia, quando Princeps alicui extra ordinem succurrit, *L. 1. §. 2. ff. de Constitut. Princip.* Unde facile inferre licet, nec ad consequentiam trahi, neque personam honoratam excedere istud privilegium Principis rescripto contentum debere, quoniam favor Principis certam personam concernens in illa se determinat, & personalissime se habet *per d. L. 1. §. 2. c. ult. X. de Rescript.* Bartol. in *L. Etiam ff. de Jurejurando Tiraquell. §. 26. Gl. 1. num. 45. & 61. Lenz. d. tr. cap. 20. m. 1. num. 5. Dn. Brunnem. d. l. cap. 4. num. 23.* Non obstat *L. 3. ff. de Constitut. Princip.* ubi beneficia Principum dicuntur esse latissimæ interpretationis, ut sic in dubio semper contra Principem sit pronuncian- dum, quale exemplum est in *L. un. C. si liberalitat. imper. soc.* Attamen illud tunc non procedit, si ipsa natura rei & intentio concedentis resistat. *Olea T. 3. qu. 1. n. 28. seqq.* quod ampliatur, ut quamvis aliquis omnia sua jura atque prædia cedat, privilegium tamen Principis rescripto competens non transeat. *Lenz. Cap. 20. m. 1. n. 6. Dn. Brunnem. de Cess. Cap. 4. num. 23.* Possent hic plures privilegiorum species in exemplum perducì, nisi hinc inde in tractatione occurrerent. Sed quamvis fere communis hæc de privilegiis sit sententia, dubiam tamen eam reddere conatur *Franzk. L. 1. Resol. 14. num. 12. seqq.* ubi occasione prælationis, mulieri ratione dotis competentis, de omni privilegio ita sentire videtur, quod cessionarius utili actione agens, omnia cedentis privilegia quoad exercitium habeat, non tamen ulterius quam cedens vixerit: argumentum inter alia deducit a defensore, qui utitur domini privilegio: deinde a fisco, cujus privilegia, modo id expresse in contractum fuerit deductum, ad cessionarium recte transeunt, *per L. fin. C. de privilegiis fisci.* Sed hæc & alia ibidem adducta fundamenta tanta non sunt, ut generaliter veram illius habeamus sententiam; nam quid de prælatione uxoris sentiamus, dicitur *infra cap. V.* Videtur autem *Franzkii*, ut suæ serviat opinioni, confundere cessionarium cum nudo procuratore: non enim hic quæstio est, an quis actionem, quæ ex privilegio competit, per procuratorem intentare queat, sed an ces- siona-

*Resolutio-
nes
Franzkii.*

*Ad illas
responsio.*

tionarius privilegii possit fieri dominus? quod quidem directe affirmare non audet, per consequentiam tamen concedit. Alterum argumentum, quod a defensore desumitur *d. l. n. 13.* plane non stringit, quia defensor non suam, sed alienam promovet utilitatem, quod secus in cessionario. Deinde quod de fisci privilegii deducit argumentum ex *L. f. C. de priv. fisc.* hic itidem applicationem non admittit: & quamvis Dd. uxorem ratione prælationis cum fisco conferre soleant, id tamen si verum est in speciali aliquo casu, generalem inde regulam conficere non licebit.

CAPUT III.

DE

Jure Ecclesiastico non cessibili.

§. I.

DE Sacrorum jure quantum scil. ibi necessarium: egimus supra inter Regalia: propius tamen erit accedendum & de Personis, Dignitatibus & Rebus Ecclesiasticis quousque instituto inservire poterunt, hoc Cap. dispiciendum. Ubi prima se sistit disceptatio, an Pontifex Rom. juri suo cedere & illud in alium transferre possit? Sane duplici persona Pontificem gaudere in confesso est, quatenus Rom. Ecclesiæ caput; & quatenus princeps secularis: de illo vero, non de hoc in præsentibus nobis res erit. Papalem dignitatem Pontifex summus electionis jure accipit, quando Cardinalium Collegium observatis solennitatibus, quæ describuntur in *c. 3. de elect. in 6to.* caput Ecclesiæ eligit & in Sede Rom. collocat. Ex quo facile constat, non posse ipsum Papam, sicut nec alios Reges electivos successorem sibi denominare, aut dignitatem suam in alium transferre, sed relinquendum hoc esse arbitrio Collegii Cardinalium. Imo nec resignare, quod adhuc minus est, pontificatum sine justa & gravi causa, licebit, ob rationem, quam suppeditant pontificii, Barbosa de *Jure Eccl. L. 1. c. 2. num. 212.* quod sc. uti in aliis beneficiis ecclesiasticis, inter Pontificem & Ecclesiam universalem, quidam quasi contractus electionis tempore celebra-

Pontifex dignitatem Papalem an possit alteri per cessionem conferre?

Nec resignare.

Quod ta-
men cor-
rexit Bo-
nifac.
VIII.

tus censeatur, hanc autem ex d. conventionem ortam obligationem non posse remitti, nisi justis ex causis, & consentiente ea parte, cum qua inita est. Quicquid autem horum sit, Pontifex tamen Bonifacius VIII. ut designaret, se nullis ejusmodi obligationibus esse constrictum, non obstante illo spiritali matrimonio, cujus vinculum irresolubile alias jactant CC. clare rem in contrarium decidit *in c. 1. de Renunc. in 6to.*

Reliqui
Ecclesie
Ministri.

§. II. Idem dicendum puto de Episcopis cæterisque clericorum ordinibus, qui nec renunciare, nec cedere Episcopatum &c. in superioris, suffraganeorum & Ecclesiæ præjudicium, queunt. Id enim pro regula perpetuo habendum, nullam cessionem procedere, quæ sit cum aliorum præjudicio. Patronis autem atque Episcopis (apud Protestantes Consistoriis & territorii Principibus) competit Electio, Vocatio, Ordinatio & Confirmatio Ecclesiæ ministri, *conf. Schilter. Institut. J. Can. L. 1. T. 15. §. 2. junct. T. 7. §. 12.* Accedit, quod matrimonium aliquod spirituale contrahatur inter Ecclesiam, & ipsum Ecclesiæ ministrum, a quo resilire pro lubitu nemini conceditur. Hinc (propter polygamie vitium) Episcopus non potest eligi ad alium Episcopatum, *per c. Et si 6. X. de Postulat.* Renunciatio etiam Episcopi sine autoritate Pontificis summi non valet, *Zœf. ad tit. de Renun-*

Non valet
resignatio
in favo-
rem ter-
tii.

Concedi-
tur tamen
mutatio.

ciat. X. num. 4. Multo minus adhuc valebit resignatio in favorem tertii, ne ad instar patrimoniorum in præjudicium Ecclesiarum transmittantur beneficia, ut loquitur *Zœf. d. l. num. 17.* Imo vitium est in utroque, renunciante scilicet & renunciatario, qui malis artibus sine legitima vocatione irrepit. *Dn. Præses Not. ad Jus Eccl. Brunnemann. L. 2. c. 4. §. 14. verb. resignatio.* Illud Ecclesiæ ministro denegandum non est, ut si legitime aliorum fuerit vocatus ad sacra munia, ibique honorem Dei se magis promoturum speret, illinc discedat; minime vero, ut imposterum a ministerio abstineat & turpi laboris tædio & otii amore, muneri Ecclesiastico det repudium; nisi accedente aliquo vitio inhabilis plane reddatur, quo casu excusationem non difficulter merebitur, *Dn. Præf. d. l.* Interim hæctenus forte nondum extitit exem-

Exemplum, quo quis sciens pinguiorem prebendam reliquit ob hoc, quod in alio loco Ecclesiæ salutem se magis promoturum animadverteret.

§. III. Dignitatibus Ecclesiasticis annexæ sunt Præbendæ & ^{Præben-} Beneficia, quæ quidem per se spiritualia non sunt, nihilque con-^{darum} ducunt ad peragenda sacra; regula tamen Pontificibus præser-^{jura num} tim communis est, quod & illa, quæ sunt consequenter annexa^{sint cessi-} spiritualibus, nec vendi, nec cedi sine vitio possint, quia venderetur necessario ipsum principale, quod ad illa præsupponitur; sed si pretium intervenerit, sapiet Simoniam *cap. Tua nos 39. X. de Simonia. c. si quis dator 2. C. 1. qu. 3. Finckelth. de Jure Patron. cap. 6. num. 37. Zoel. ad L. 5. decretal. tit. 3. num. 41. Theodoric. Colleg. Crim. C. 9. aph. 7. num. 4. seqq. Brunnem. d. l. Cap. 4. num. 25.* Quamvis enim Ecclesiasticorum beneficiorum distributio sit ex instituto Ecclesiæ, sicut & titularum divisio, ut inde non dicenda sit eorum venditio prohibita, quæ intrinsece mala non est, tamen cum semel indissolubili nexu officio connexum sit beneficium, Ecclesiæque legibus confirmatum, merito principalis naturam sequi tenetur. Sed huic juri jamdudum fraus inventa, dum quas vendere vel cedere nequeunt præbendas, resignant in manus capituli, & ab illo, in cujus gratiam resignant, magnam pecuniæ summam accipiunt, de qua materia pluribus vid. Flamin. *Parif. tr. de Resignat. benefic.*

§. IV. Ad res Ecclesiasticas pertinent subsellia templorum, ^{Subsellia} quæ parochianis pro certa pecunia ad vitam, vel pro annuo redi-^{templo-} tu concedi solent. Quamvis autem ipsi parochiani ædificave-^{rum occu-} rint subsellia, illa tamen Ecclesiasticis rebus accensentur, quæ in-^{pandi jus,} privatorum patrimonio esse nequeunt. Ex quo fluit sua sponte, ^{quousque} omnem omnino venditionem eorum esse prohibitam, ^{cedatur?} Carpz. *L. 2. def. Eccl. 362.* Illud autem dubium videtur, an usus subselliorum pro pecunia alicui concessus ac Ecclesia in alium iterum transferri possit pro certo pretio; (concessio gratuita & temporaria hic non comprehenditur) quod Carpzov. *d. l.* concedit, ut usus iterum ad dies vitæ vendatur. Quod, si alicui obtinet, u-

niversale tamen non putamus, sed lucrum inde eveniens relin-
quendum Ecclesiæ ad sui sustentationem, Brunnem. *de Jur. Eccles.*
L. 2. c. 2. §. 1. ibique Dn. Præses. Schilter. d. l. Lib. 2. T. 7. §. 6. & 7.
Hoc jus, quod quis certa pecunia redemit, eousque durat, donec
vel parochiam mutet, vel vita excedat. Unde porro inferitur,
jus illud ultima voluntate ad alios transferri non posse, ne quidem
ad liberos, quibus tamen jus protimiseos invidendum non est,
Carpz. *d. l. def. 363. & 365. seqq.* Nisi forte alicui dentur subsel-
liamere hereditaria.

*Sepul-
chorum
jura que-
nam sunt?*

*Quid ob-
tineat
moribus?*

*Sepulchra
familiaria.*

Hereditaria.

§. V. Sepultura antiquitus non fiebat ea solennitate, qua
hodie, neque ad locum publice ad hoc constitutum, sed ubi quis-
que mortuum inferret, religiosum locum reddebat, unde in agris
& hortis sepulchra erant conspicua, & solebat pro loco alieno,
consentiente quidem domino, certa dari pecunia. §. 9. *J. de R.*
D. L. 2. §. sepulchrum. L. 6. §. 1. L. 7. ff. de Religios. Nostris au-
tem moribus publica cœmeteria habentur, quibus inferri debent
demortuorum cadavera; quapropter hodie nemini, neque et-
iam Nobilibus amplius conceditur, ut in pagis vel aliis locis priva-
tis sepulchra ædificent, conf. *Notata ad Jus Eccles. Brunnem. L. 2.*
c. 2. §. 12. quod inde ex Papatu retentum esse censeo. Hoc saltem
hic loci in controversiam venit: num sepulchra, quæ distincta
ab aliis in cœmeteriis vel templis deprehenduntur, cessione sint
obnoxia? Notum est, sepulchra alia esse hereditaria, alia fami-
liaria, sicut dividuntur in *L. 5. ff. de Religios.* quæ in eo conveni-
unt, quod ad extraneum transferri nequeant singulari titulo, *L.*
6. d. tit. L. 42. §. un. ff. ad SCtum Trebell. Lenz. *d. tr. cap. 20. m. 4.*
n. 9. differunt autem, quod illa, quæ familiæ sunt constituta, ad
extraneos heredes non transeant, *arg. d. l. 6.* in certis personis e-
nim hoc jus se determinat, dum illis datur, qui sunt de familia.
Unde est, quod liberi, ad quos hereditas non pervenit, nihilomi-
nus ibi sepeliantur, nisi pater specialiter prohibuerit, *d. L. 6.* Ex
quo pariter sequitur, hæc sepulchra familiaria non esse cessibilia:
Hereditaria cum universitate transeunt ad quosvis heredes: at-
que inde etiam ad cessionem concludit *Olea de Cess. Tit. 3. qu. 8. n. 3.*

Sed

Sed hoc passu deficere regulam puto, quia tale sepulchrum heredum legitimorum gratia fuit constitutum, nisi ad eum casum remittere decisionem velis, ubi nulli amplius extant heredes, ubi sine dubio quævis alienatio habebitur licita. Ulterius jus im-

*Jus sepe-
liendi in
re oppi-
gnorata.*

mittendi mortuum in rem oppignoratam concessum debitori a lege, cum ex legis humanitate seu æquitate competat in re alteri obnoxia, in debitoris præjudicium cedi non potest, *L. 2. §. ult. ff. de Religios. Tiraq. Retr. §. 26. Gl. 1. n. 54. Tusch. conclus. 212. n. 20. lit. C. Lenz. c. 19. m. 3. n. 12.* quod iterum limitationem admittit, ut cessio valeat, si ipsa obligatio & hypotheca fuerit translata.

§. VI. Ad causas Ecclesiasticas referri etiam solent Sponsalia, quod ex Pontificiorum hypothese, qui Sacramentum ex matrimonio faciunt, esse videtur: Unde mirum, quod post illam sententiam explosam a nostratibus, nihilominus in Consistoriis hæc causa etiamnum tractetur, postquam certum est, secularem rem esse, quod etiam B. Lutherus agnovit *in libell. von Ehesachen tom. 6. Witteberg. fol. 257.* De jure desponsatorum, quod ex sponsalibus legitime contractis competit, an cessione sit obnoxium? quæritur; Decisio negativa expedita quidem est, præsertim si cessionis significatum stricte accipiamus. Constat, omnem obligationem ex contractu venientem esse ad heredes transitoriam, *L. veteris 13. C. de contrab. stipulat.* indeque ad quoscunque cessibilem, per regulam, quam sibi hac in materia formare solent Dd. qua de infra. Sponsalia autem contractus esse speciem probant, *L. 2. C. de Repud. Novell. 22. cap. 19.* unde inferendum foret, cessibile esse jus desponsatorum, nisi legis prohibitionem & personalitatis exceptionem, de qua *supra Cap. I.* nobis obstare videremus, quando consensus sponsalitiis ad certam personam, quam nunquam egreditur, se refert. Datur autem casus aliquantum contrarius, qui quidem cessionem proprie sic dictam non infert, proxime tamen ad illam accedit: ut si quis bina sponsalia contraxerit, & ad posteriora carnalis copula accesserit, ubi parti innocenti relinquatur liberum, an nocentem admittere, an repudiare, & sic sponsalia posteriora convalidare velit, *cap. 1. &*

*Obligatio
sponsaliti-
a an cessione
ni sit ob-
noxia?*

ult. X. de Sponsal. duor. quamvis hæc sponsalia non vi cessionis; sed proprio jure valere dicendum sit, postquam pars innocens juri suo renunciavit.

An ma-
trimoni-
um fieri
possit per
procura-
torem?

§. VII. Hac occasione quaritur, num matrimonium contrahi possit per procuratorem, (quod enim proxeneta & internuncii admittantur, plane nullum est dubium) ita, ut procurator nomine Domini sponsam ducat, solennia nuptiarum perficiat, imo & thalamum conscendat? Hujus rei exemplum præbet Maximilianus I. qui postquam ambierat nuptias Annæ, Britannia Ducis unica filia & ex asse heredis, illam autem propter pecuniæ penuriam domum ducere non posset, interea tamen metus esset, ne alius ipsum præveniret, misit procuratorem Wolfgangum de Bolheim, ut ejus nomine sponsam duceret: qui dum hæc perfecit, thalamum etiam Principalis nomine conscendit, & denudato uno pede, spectantibus aliis typicum quasi peregit concubitum. Sed fictum saltem, non verum matrimonium, utpote quod in unitate carnis consistit, ita contrahi manifestum est. Hoc etiam docuit adducti exempli tristis eventus, dum Carolus IIX. Gallia Rex Maximiliani sororem sibi desponsatam repudiavit, & Annam Britannicam sibi conjugali fœdere sociavit. Philipp. Comin. in *hisor. Caroli VIII. de bello Neapolit. lib. 1.* Aliud adhuc exemplum nuptiarum per procuratorem contractarum præbet invictissimus noster Imperator LEOPOLDUS, qui Ducem de Medina de las Torres in Hispaniam misit, quique loco ipsius, Augustam Hispaniarum sponsam, die 15. 25. April. Anno 1666. ficto conjugio sibi copulatam, Viennam traduxit. *Diar. Europ. Contin. 14. p. 282.* Caterum si publicis personis tribuendum aliquid hac in re est, illud profecto non æque concedendum erit privatis.

Jus Pa-
tronatus.

§. IIX. De Juris Patronatus translatione nunc agendum, ubi inter originariam & derivativam acquisitionem erit distinguendum; illo modo libere, interveniente pecunia vel alia re acquiritur, dum Jus Patronatus conceditur ei, qui Ecclesiam ædificat, vel dotat, *Nov. 57. c. 2. c. 3. X. de Eccles. ædif.* Duarenus

de

de sacris Eccl. minister. L. 5. c. 4. In derivativa iterum distinctione opus est; nam cessio Juris Patr. singulari titulo facta solum prohibita reperitur Jure Can. quia sacro & spirituali dicitur annexum, *c. de Jure 16. X. de Jure Parr.* Spiritualia autem citra simoniae labem pro pecunia vel re simili comparari, & sic etiam cedi non posse, docent CC. *conf. c. 6. & 16. X. de Jure Parr.* Finckelth. *de Jur. Parr. cap. 5. numer. 11.* Olea *de Cess. T. 3. qu. 8. n. 26.* Brunnem. *de Jure Eccles. L. 2. c. 8. §. 10.* Interim nihil obstat, quo minus propter jus patronatus prædium, cui illud cohæret, carius æstimeretur, Molina *de Just. & Jure Tom. 3. disp. 620. n. 6.* Seposita tamen hac Juris Can. prohibitione, cessionem nihil impedire opinatur Multz. *Repræs. Majest. P. 2. c. 33. membr. 2. §. 1. n. 66.* Diximus singulari titulo seu separatim jus patron. non transire in cessionarium, quia cessio aut simoniaca est aut nulla: cum universitate tamen, seu quando prædium, cui istud inhæret, alienatur, non difficulter transit, & sic cesso prædio, cessum quoque est jus patronatus, *per c. 3. X. d. t. c. 35. caus. 16. q. 7.* Finckelth. *d. cap. 5. n. 11.* Porro si vera hæc decisio est, jus patronatus absque re alienari seu cedi non posse, facilis etiam erit decisio, quando Dd. disquirunt de fideicommissario. *vid. Not. ad Jus Eccles. Brunn. L. 2. cap. 8. §. 11.*

§. IX. Effectus Juris Patronatus consistit in eo, quod patronus Ecclesiam defendere, Ecclesia vero ad alimenta patrono præstanda in casum indigentia & paupertatis teneatur. *Concil. Tolet. IV. c. 37.* Finckelth. *de Jure Patron. c. 6. num. 63.* Alimenta dividuntur in futura & præterita: de his dubium non est, quin cedi possint, *L. 8. C. de Transact.* non amplius enim ut alimenta se habent, postquam vita aliunde, tempore præterlapso sustentata est. De futuris aliter se res habet, quæ sicut alimenta ultima voluntate relicta, absque prætoris autoritate, titulo quidem oneroso remitti non possunt, *L. 8. seqq. ff. de Transact.* multo minus poterunt transferri per cessionem. Neque etiam ad heredes transmittuntur, nisi debeantur ex tempore præterito, competunt enim intuitu personæ, & ita jure personalissimo veniunt.

Alimenta patrono competentia, cessibilia non sunt.

niunt. *Tondutus Resolut. Civil. cap. 30. num. 2. Tusch. lit. C. concl. 212. num. 34. Olea Tit. 3. qv. 1. num. 3.* Vera videtur ratio, quia alimenta ratione personarum variant, neque una & conformis omnium est indigentia, *Brunnem. de Cess. c. 4. num. 26.*

*Jus præsentandi
an sit cessabile?*

§. X. Ad Jus Patronatus principaliter pertinet præsentatio, ita ut ad Officium Eccles. regulariter nemo admittatur, nisi a Patrono sit præsentatus: inde argumentari licebit, quod cui cedi nequit Jus Patronatus, eidem etiam cedi non poterit jus præsentandi; qui enim hoc habet, etiam illud habere censendus est. Formabimus tamen unam vel alteram quæstionem circa illos, qui universa patroni bona possident. Dicitur fuit superius, jus Patron. cum universitate bonorum transire, quæritur itaque, an qui pignoris jure omnia patroni bona possidet, simul etiam præsentare possit? quod ita poterat videri, quia prædium cum omnibus juribus ad creditorem transit: Satius tamen hoc negandum duco, tum quod ad creditorem non dominium, sed saltem possessio, quantum ad effectum pignoris, pertineat: tum quod creditor teneatur domino ad restitutionem fructuum secundum rationes, actus autem præsentandi restitui non possit, quia præsentatio non est retractanda. *Olea de Cess.*

Sequester.

Conductor.

Tutor.

*Decime
an cessione
obnoxie?*

Tit. 3. qv. 8. num. 27. Idem dicendum puto de Sequestro *per c. quamvis 3. X. de Jure Patr.* ubi Episcopus providere jubetur Eccles. lite inter patronum pendente: item de Conductore, seu ad breve, seu ad longum tempus prædium conduxerit: hoc enim ipsi nullam tribuit possessionem, *L. 39. ff. Locati. conf. Zoesl. ad tit. X. de Jure Patr. num. 39.* Restat exemplum tutoris bona pupilli administrantis, qui eo usque, sicut alia, ita etiam patronatus jura exercere debet, donec pupillus judicio confirmetur; ut intelligat, quem dignum ad præsentandum habere debeat. *Zoesl. d. l. num. 40.*

§. XI. Decimas Jure Divino & naturali clericis deberi adhuc hodie, sunt qui existimant, & defendunt, vid. *Marc. Ant. de Dominis L. 6. de Rep. Eccl. cap. 2. Dn. Brunnem. de Jur. Eccl. L. 2. cap. 6. num. 2.* ibique Dn. Præses. Mitigant alii sententiam, ita scil.

scil. ut de fructibus annuis alendi quidem sint sacerdotes, quantitatatis autem determinationem ad jus positivum Ecclesiæ referendam ducant: h. e. quantitatem seu formale decimarum non esse juris divini moralis, sed materiale, seu partem quantamcunque. Quidam leges Mosaicæ hucusque referunt ad judiciales & ceremoniales, quas post Politiam Mosaicam defuisse perhibent. Leonh. Lessius *de Just. & Jur.* 2. c. 39. dub. 1. num. 4. conf. Ziegl. *ad Lancel.* L. 2. tit. 26. §. 2. Zœf. *ad Lib. 3. decretal. tit. 30. num. 2.* Duaren. *de sacr. Eccl. min.* l. 2. c. 2. Quamvis illa sententia, quæ decimarum determinationem Ecclesiæ relinquit, usu fere invaluerit, litem tamen hanc meam non facio. Potius, an decimæ ab extraneo vel laico possideri & acquiri possint, expediemus: Decimæ quatenus sustentationem Ecclesiæ ministris præbent, magnam convenientiam habent cum præbendis, de quibus, quod supra fuit dictum, hic poterit conferri. Illi, qui decimarum constitutionem ex jure morali vel naturali derivant, planam habent decisionem, quod non; illi vero, qui humani juris aliquid admittunt, ipsas quidem Ecclesiæ reservant, commoditatem autem percipiendi fructus, per contractus quosvis libere in alium transire concedunt. Tiraquell. §. 26. Gl. 1. n. 46. Zœf. *d. l. num. 45.* Brunnem. *de Cess. cap. 4. n. 63.* Sed subtilitatem res redolet, cujus exemplum simile habetur in usufructu, qui ratione ipsius juris cedi quidem nequit, bene tamen ratione commoditatis, §. 3. *f. de Usufr.* add. Ziegl. *ad Lancelot. d. l. §. 17.* Quoniam vero jus decimandi datur ob administrationem spiritualium, a laico nullo plane modo possideri potest, (nisi decimas sui natura laicales intellectas velis, quæ hodie ceduntur & venduntur libere) Brunnem. *de Jur. Eccl. L. 2. cap. 6. §. 10.* imo si contingat, ut laicus possideat decimas, eas sub vinculo excommunicationis Ecclesiæ restituendas edicunt canones, *c. adhuc 15. X. de Decim.* quippe quas sine animæ periculo possidere nequit, *c. prohibemus 19. eod.* Ita in laico nunquam valebit præscriptio, cui denegatur possessio, per tradita superius. Quamvis clerico sine parochia præscriptionem tribuat Zœf. *d. l. n. 43.* Facta hæc

de decimis prohibitio est in Concilio Lateranensi : inde quod de Laicis fuit dictum, intelligendum non est de illis, qui ante illud Concilium acquisiverunt decimas, eo enim tempore possessio laicis fuit communis, Rosenthal. *de Feud. cap. 4. concl. 40.* Deinde etiam excipiuntur, qui non sunt mere laici, ut Equites Melitenses seu Johannitici &c. tertio denique laici, qui jus decimandi acceperunt a S. Pontifice, Barbosa *de Jur. Eccles. L. 3. cap. 26. §. 2. num. 52.* Ziegler. *ad Lancellot. d. L. 2. tit. 26. §. 16.*

CAPUT IV.

De Jure Feudali non cessibili.

§. I.

Dominium feudi directum an cedi queat?

Allodia pro lubitu alienari, & sic etiam cedi posse, in confesso est, nisi specialis ex lege vel ratione fluat exceptio. Dominium autem directum, quod feudi nomine competit, non feudale, sed allodiale esse, & consequenter cessionem admittere, regulariter dicendum foret, nisi peculiaris constitutio Conradi obviaret, *11. Feud. 34. §. ex ea lege Tit. 9. f. Tit. 55. præterea Ducatus. 1. Feud. 22. §. si quis fecerit.* quod juris feudalis interpretes passim confirmant. Addunt rationem : quod idem fidelitatis respectus sit in domino, qui est in vasallo, (quod tamen omni dubitatione non caret,) & servitia a vasallo præstanda consistant in reverentia & obsequio. Olea. *dict. Tit. 3. qu. 6. n. 23.* Dn. Brunnem. *de Cess. cap. 4. n. 24.* Sed quod Dd. statuunt, Dominium eodem modo, quo vasallus, privari directo dominio propter alienationem, *arg. textus 11. Feud. 26. vers. Domino.* id merito negandum, quia non est idem respectus inter vasallum & Dominum; ille huic tenetur ad obedientiam, hic vero illi ad protectionem. *conf. Dn. Struv. Synt. Jur. Feud. cap. XIII. aph. IX. n. 14.* Facilius autem id procedet, si dominus vasallum non defendat, cum possit : quo casu vasallus obedientiam Domino vicissim denegare, rem, tanquam allodium possidere, & sic jus suum cedere poterit.

poterit. Alii dicto text. in §. *ex ea lege* u. *Feud.* 34. distinctionem adhibent, an scil. jus vasallagii cedatur in æqualem vel majorem, aut vero in minorem; & non illo, sed hoc casu alienationem & cessionem prohiberi tradunt, quos vid. apud Lentz. c. 20. m. 6. n. 7. *seq.* sed quomodo id probent, ipsi videant. An autem ad nostrum Imperium hæc ita recte applicentur, dubium est, cum ipsum legislatorem dicta constitutio non afficiat. Imperatoribus liberiolem olim quam hodie alienandi facultatem competiisse, docent cessiones & venditiones Italica & privilegia de non alienando civitatibus concessa, quale accepit Francofurtensis, Fridbergensis &c. Dn. Vitriar. *Jur. Publ. L. 1. T. 18. §. 6.* Hodie hæc alienandi & cedendi facultas Imperatoribus penitus adempta, *vid. art. 9. Capitulat. Carol. & 12. Capit. Leopold. & Joseph.* quod certam habet rationem, quia imperii feuda non soli Imperatori, sed Imperatori & imperio, feudali nexu sunt obligata, ubi Status simul comprehenduntur.

§. II. De Vasallo quoque expedita est sententia, feudum ab eo cedi non posse u. *Feud.* 52. ne Domino invito novus obtrudatur vasallus. Necessè itaque est, ut accedat consensus Domini: solus, in feudo novo; & agnatorum, in antiquo eorum scil. quorum interest, u. *Feud.* 39. 45. 52. 55. & quia in tali cessione Dominum suum contemnere videtur vasallus, jure suo cadit, u. *Feud.* 52. 55. Hæc omnia planissime se habent, de jure feudali communi. Videamus ergo, an valeant in nostro Imperio textus alleg. ? Affirmant id magni nominis Jcti Roland a Valle *conf. 100. num. 68. Vol. 4. & conf. 57. num. 28. Vol. 3. Dn. a Rhetz. Jur. Publ. L. 2. tit. 32. §. 1. Berlius de Pact. Famil. illustr. c. 9. p. 607. seq. Ziegl. de Jur. Majest. L. 1. c. 4. num. 27. & 28. ubi ad eundem modum addit Responsum Jctorum Witteberg. B. Dn. a Seckendorf. Teutschen Fürsten = Staat P. II. lc. 3. n. 6. Multz. Represent. Majest. Part. 2. cap. 13. §. 4. n. 64.* Idem de bonis domanialibus habet Springsfeld *de Apanagio C. 7. n. 27.* Verum si consideres, Status imp. se non habere ut nudos vasallos, sed aliquo modo participare de Imperii majestate, Imperatori etiam soli

non competere directum dominium, sed cum imperii Statibus simul; dubia redditur opinio. Inde abit in alterum extremum, negando, quod jus feudale hac parte ad Status Imp. applicari queat & debeat, prolabantur, & liberam possessionum oppignorationem, alienationem & cessionem Statibus permittunt, communem Germaniæ consuetudinem prætendentes. Merckelbach apud Klock. *Tom. 1. conf. 11. n. 146. seq.* Franzk. in *Consilio MSC.* quod carptim refert Struv. *de Feud. c. XIV. aph. 29. n. 5.* Tutius tamen putamus mediam incedere viam, ut non omnino libere per modum allodii eis alienare liceat, nec plane denegetur, & excelso dignitatis eorum fastigio præter fas detrahatur. Affertur quidem exempla non raro alienatorum Principatum, Comitatum &c. in Imperio, sed hæc pro ratione temporis erunt dijudicanda. Putamus autem, posse Principes Imp. quidem non alienare aut cedere totum Principatum, bene tamen aliquam ejus partem absque consensu imperatorio, quod etiam agnoscit Dn. Seckendorf. *loc. cit.* post Gylmannum Dn. Præses *Dissert. de Obligat. feud. consens. munita c. 2. num. 9. seqq.* quem locum de omnimoda totius principatus alienatione & cessione male allegat Dn. Itter. *de Feud. imp. cap. 23. num. 2. conf.* Henr. Mich. *Respons. Kilon. XIV. p. 129. seq.* ubi tandem ita concludit: und seynd die alienationes particularum terræ feudalis in Teutschland so bekant und häufig / ut absurdum sit de recepta & quotidie usurpata per omnem Germaniam talium partium alienandi consuetudine einigen Zweifel zu machen. Franzk. *d. Consil. verb.* und hat solche assertion desto mehr statt / wenn nicht die Frage von dem ganzen Principatu oder Comitatu - - - sondern nur einem oder dem andern partial. Gut entstanden zc. Schilter. *ad π. Exerc. 49. §. 68.* usque huc ille. Præterea Nobiles immediatos Svevicos de feudis suis libere disponere posse, ex privilegio Rudolphi a Friderico II. confirmato, tradit Itterus *d. c. 23. n. 9.* Cæterum commune Jus Feudale locum adhuc habebit in vassallis Imperii mediatis seu valvasoribus, nisi iterum aliud vel privilegio vel consuetudine introductum,

§. III. Inter Feudalis Juris Interpretes, præsertim neotericos, non levis controversia oritur de Feudo Nobili, an per ejus cessionem ipsa nobilitas alicui cedatur. Nobili feudum communiter ita describunt, quod nobilitet eum, cui conceditur: seu cui nobilitandi vis inest, Rosenth. *de feud. c. 2. concl. 2. n. 2.* Anton. *Disp. Feud. 1. th. 6.* Struv. *Synt. Feud. c. 3. aph. 5.* Illustr. Dn. a Rhetz. *ad Jus feud. L. 1. t. 1. n. 13.* ita quoque ab antiquioribus juris feudalis Scriptoribus fere omnibus statuitur. Suspecta neotericis quibusdam visa fuit hæc sententia, præsertim cum jure feudali aperte fundata non sit, & quia nobilitas non rei, sed personæ inhærere possit & debeat, quod ipse Struvius agnoscit *cit. loc. aph. 5. n. 1.* add. Ziegl. *de Jur. Maj. L. 1. c. 28. n. 17.* Iterus *de Feud. imp. C. 3. n. 5.* ubi *n. 3.* nobilitatem civilem ita describit, quod sit dignitas atque præ eminentia egregiis plerumque artibus quæsitæ, & natalium virtute in sobolem derivanda: indeque male congruere, ut sola possessio quemvis e face nobilitet: Et verum est, res hominibus, non homines rebus accedere, *L. 44. ff. de Aedit. Edict. Perez. ad tit. C. de Dignit. n. 40.* Pretiosior quoque est homo, quam ut ipsi a rebus nobilitas afferri possit. Hæc bene se habent certo modo; non enim hoc loco dicam de moribus depravatis, quibus nobilitatem latifundiis metimur, absque re vero alga viliores habemus. Interim tamen ad dignitatem tuendam non mediocria bona requiruntur. Huc spectare videtur Fürstenerius scriptor personatus, *de Suprematu*, qui Statibus Imp. eo eminentiori gradu jura tribuere conatur, quo magis opibus atque armis valent: & facit textus *Capitulat. Leopold. art. 44.* quo quis ad Principum classem eveli non potest, nisi inter cætera requisita possideat immediata imperii bona, ad sustinendam dignitatem sufficientia.

§. IV. Verum si penitius inspiciamus autores, qui pro nobilitate per prædium cedenda & transferenda pugnant, aliqui eorum in re fere cum cæteris conveniunt: non enim nobilitandi vim principaliter rei, sed potius primitus investientis voluntati & facultati adscribunt, Carpz. *Disput. Feud. 11. th. 13. & 14.*

An per
concessio-
nem feudi
nobilitas
cedatur
ipsa No-
bilitas ?

Decisio.

An ani-
mus nobi-
litandi
presuma-
tur?

Struv. *de Feud. cap. 3. aph. 5.* & feudum nobile conferre saltem nobilia jura rei inhærentia, ita ut possessor illa exercere possit, v. c. Idictionem, jus patronatus &c. non vero ut ipse fiat nobilis, Struv. *d. l. aph. 8. n. 2.* Omnem controversiam ex intentione concedentis decidit Olea *de Cess. Tit. 3. qu. 1. num. 29. seq.* Utrum autem hæc intentio, si expresse non habeatur, præsumi debeat, ulterius controvertitur. probat id Mascard. *de probat. concl. 1094. num. 5.* Struv. *Cap. 3. aph. 5. n. 1.* Bitsch, *ad Jus Feud. l. 2. tit. 10.* huc facit Lehmann *Recht cap. 21. f. ibi:* Es erhöheth nichts des Mannes Schild noch seinen Adel / denn Fahnlehn / ob ihm das geliehet wird &c. Sed id maxime urget Iterus *d. c. 3. n. 5.* ut probeatur, an talis casus existat, ubi Imperator omnibus possessoribus nobilitatem ex possessione cedat? Cujus rei exemplum recens in feudis minoribus seu non regalibus non facile inveniemus, in Regalibus autem uno plura: & videtur id usu Germaniæ introductum esse, ut qui Ducatum, Marchionatum &c. possidet, non se nominet Inhaber des Herzogthums &c. (nisi forte pignoris jure possideat) sed Ducem, Marchionem &c. ex tacita investientis voluntate, Klock. *tom. 3. conf. 182. num. 241.* Nolden. *de Statu Nobil. cap. 5. num. 51. seq.* & hoc modo describuntur Duces, Comites, Barones &c. quod pro talibus habeantur, qui de Ducatu, Comitatu, Baronatu &c. sunt investiti *ii. Feud. 10. conf. Vitriar. illustr. l. 1. Tit. 16. post. num. 10. pag. 451.* ita non facile perlustrabimus alicujus principis titulum, qui non ejusmodi elogiis sit auctus, ut quamvis in Duces, Comites, Barones &c. nunquam sint creati, titulos tamen & impressas in signis gentilitiis referant. Nostram Sententiam confirmat A. B. *Cap. 20.* ubi expresse habetur, quod qui possidet Principatum vel Electoratum, debeat etiam dici Princeps vel Elector. Inde nomen accepisse quasdam civitates, ut dicantur Chur Städte / refert illustr. Dn. a Rhetz. *Jur. Publ. l. 1. Tit. 6. §. 8.* Sufficit ergo dari casum, ubi tacite titulos & insignia nobilium ceduntur & conferuntur per investituram, quamvis feuda mi-
nora

nora hodie abusive tantum nobilia vocaveris, quatenus sc. exercitium jurium Nobilitatis transferunt in possessorem.

§. IV. Imo si distincte procedere velis, nec per sanguinem *Continuatio The-*
transmitti nobilitatem erit dicendum; nam nobilitatis veræ *matis.*
fundamentum virtus est, quæ tanquam personalissima non
transmittitur. Quod autem descendantibus illa tribuatur,
hoc est, ex privilegio & voluntate primi conferentis, cui liberum
relinquendum est, an nobilitatis characterem, vel cum,
vel sine feudo imprimere alicui velit: inde tamen non statim
conficiendum est, virtutem hanc feudo inesse, sed quod nobilitatis
per feudum concessio sit quasi symbolica traditio. Ita,
si prædio connexa fuerint jura nobilia, e. g. Idictio, cui cedendæ
hodie Doctorum nemo dubium movet, non credendum est, prædium
conferre Idictionem possidenti, quia iridem incapax est ad talia
jura active recipienda, sed Dominum illa conferre per prædium.
Notum porro est, Comitum, Marchionum &c. dignitates & titulos
olim officia publica denotasse, quæ hereditaria non erant, sed
ex eo solo, quod quis v. c. Marchionatui esset præfectus, Marchio
audiebat, qui titulus officio ita connexus erat, ut separari non
posset: Postquam vero hereditaria sunt facta, titulus & dignitas
ad successores transmittitur; & recte quidem, quia etiam territoria
in familia manent. *Multz. Represent. Majest. pag. 3. cap. 10. §. 2. num. 169.*
Si vero quandoque ex familia exierit v. c. Marchionatus, novus
ille successor Marchionis titulum non secus consequetur, quam si
præfectum vocemus illum, qui præfecturæ datus est. Quod autem
hodie alicui extra ordinem, & qui tale territorium non possidet,
titulus quandoque tribuatur ab Imperatore, id ideo procedit facile,
quia hi tituli nullam hodie connexam habent functionem, sed
habentur pro honorariis, modo tantum in bonis habeant ad dignitatem
ejecti, ut illam tueri possint. In exemplum adducere solent Duces
Burgundiæ, qui Ducatus titulum non a territorio habent, possident
enim tantum Comitatum.

*Nobilitas
per se, an
sit cessibi-
lis?*

§. VI. Disputatum fuit hactenus de Principe nobilitatem per rem concedente; sequitur ut breviter etiam videamus, an ille, qui nobilitatem a Principe consecutus est, illam iterum cedere, vel communicare possit sine re: cessionem enim proprie acceptam nullum hic invenire locum in aprico est. Et dicendum, jure Rom. per matrimonium nobilitari foeminam plebejam *L. foeminae 8. ff. de Senat. L. 10. C. de Nupt. L. f. C. de incol. lib. X. & L. 13. C. de dignit.* indeque illam radiis mariti corruscare, *Nov. 105. c. 2.* ejusque privilegiis gaudere dicitur. *L. 2. f. C. de Episcop. & Cler. L. f. C. de injur.* Vice versa Nobilitas etiam admittitur, si foemina nobilis nubat plebejo. Ita Virginia cum esset patricia, per nuptias facta est plebeja. *Liv. Histor. lib. 10. L. 13. C. de Dignitat.* Quae vero dignitatem hoc casu retinere cupiunt, id impetrare solent a Principe, quod Antonium, Juliae Mammæ, consobrinae suae indulgisse notat Ulpianus *L. 12. ff. de Senator.* Hodie apud illustres Familias id usu obtinuit, ut uxores inferioris dignitatis maritis nuptæ, illustrem parentum titulum nihilominus retineant. Id quoque universale non est, quod foeminae nobiles plebejo nubentes, nobilitatem amittant, potius quandoque maritos pari nobilitate afficiunt, quod de Tricassii Galliae populis ex Cujacio refert Ziegler. *de Jur. Maj. L. 1. c. 28. n. 28.* num autem talis consuetudo rationem habeat, judicat idem Ziegl. *d. l. n. seq.* Imo hodie splendorem aliquem ab illustribus foeminis accedere ignobilioribus maritis, docet Ant. Peretz. *ad tit. C. de Dignitat. num. 50.*

§. VII. Deinde liberis ex matrimonio legitime contracto nobilitatem civilem competere, non est dubium: de naturalibus autem negandum id regulariter est; quamvis per consuetudinem locorum alicubi pro nobilibus haberi possint, ita tamen ut familiae insignia gerant per interlineam, quam Bartram, Germ. eint Strich vocant, unde proverbium, *Ein Strich dadurch. Besold. Lib. 1. Pol. cap. 11. §. 7. n. 60.* Idem de adoptivis dicendum aliqui putant, quod de legitimis fuit dictum,

arg. L. 5. & 10. ff. de Senat. Sed utut de Jure Rom. id defendi forte possit, ubi laxior ad nobilitatem perveniendi via erat, L. 1. C. de Præpos. lab. lib. XII. L. 1. C. de domest. L. 12. C. de Dignitat. L. 5. C. ad L. Jul. Majest. hodie tamen, ubi sanguini cohæret, & publicus imperii Status non leviter est mutatus, & Imperatoris Officialibus lucrosa solet esse nobilitatis concessio, aliud dicendum.

§. VIII. De Jure Retractus Gentilitio & conventionali ^{Jus Re-}
infra agatur ex professo, hic in materia feudorum, intuitu cess- ^{tractus}
sionis illum saltem præoccupabimus casum, ubi proximo agnato ^{Feudale}
jus Retractus competit, si feudum absque ejus consensu ab ^{non est.}
agnato possessore fuerit alienatum. Fluit autem hoc jus vel
ex pacto primi acquirentis, vel ex jure agnationis: Jure Saxon.
ex simultanea investitura. Undecunque autem illud veniat,
facile erit adjudicare, an cessio hujus Juris valeat, si cogitemus,
nullam in feudo regulari & proprio permissam esse alienationem,
ita nec cessionem, ne scil. invito Domino novus obtrudatur
vasallus. Neque etiam cessio valebit in proximum agnatum,
hic enim, modo proximior ipsi non obstat, proprio jure succedit.
In improprio tamen feudo, ubi alienandi facultas est permissum,
cessio juris retractus non prohibebitur.

§. IX. Quod sequenti Capite de hypotheca rerum allo- ^{Hypothe-}
dialium dicetur, hic pro ratione poterit conferri. Hac thesi ^{ca feuda-}
saltem de hypotheca feudali quædam dicemus, an, si semel ^{lis, in ces-}
consensu domini quæsitæ, sine illius consensu alteri iterum ce- ^{sione re-}
di possit; an vero ad hujus cessionem denuo domini consen- ^{gulariter}
sus sit impetrandus? Affirmandum illud videtur ex II. Feud. 55. ^{opus non}
de prohib. feud. alienat. ibi: nulla liceat seu feudum totum vel ^{vo domi-}
partem aliquam vendere vel pignorarè vel quocunque modo di- ^{ni consen-}
strahere seu alienare, vel pro anima judicare, sine permissione su-
illius domini, ad quem feudum spectare dignoscitur. Maxime,
cum Domini consensus sit stricti juris & de persona ad perso-
nam extendi nequeat, Carpzov. L. 5. Resp. 36. num. 1. seqq. Con-
trarium tamen verius puto, nam text. II. Feud. 55. non loquitur

de hypotheca cedenda, sed constituenda noviter: Vasallus etiam hoc modo non agit contra intentionem Domini. Accedit, quod qualibet res praesumatur potius allodialis quam feudalis, *ii. Feud. 26. §. 1. & tit. 41. vers. sed si inter Dominum.* Dn. Struv. *de Feud. Cap. 16. aph. ii.* nullibi autem sancitum est, jus pignoris in re feudali constitutum, feudale esse, *Struv. C. 4. aph. 14. n. 2. f.* inde porro sequitur, jus istud ad quoscunque heredes jure hereditario transmitti, *Wehner. Pract. Observ. voc. Pfand-Lehen* / ubi allodiales heredes non in feudum, sed in pignus tantum succedere ait. add. *Struv. d. l. n. 1.* Vulgare quoque illud est, in casu dubio dari recursum ad jus civile, *ii. Feud. 1.* Carpzovio facile largimur, consensum esse stricti juris; eatenus tamen, ne vasallus aliter obliget, quam Dominus concessit: In cedenda vero hypotheca circa ipsum feudum non disponitur, *Lenz. Cap. 26. m. 2. n. 19. add. Dn. Brunnem. C. 4. n. 87.* Sed quicquid horum sit, in Saxonia Electorali tamen Carpz. sententia praevalet, ut quae speciali sanctione nititur de d. 1. Febr. 1614. §. Und ob wohl --- keine dergleichen Cession ohne des Lehn-Herrn neue Einwilligung / unangesehen der Verschreibung / und darüber zu Anfang ausgewürckten Consens, die Clausul von jeden getreuen Inhabern einverleibet / für Erbsttig erkennet werden &c.

*Dos filia
ex feudo
debita
non cedi-
tur.*

§. X. Ex feudis inter alia foemini debetur dos, & refertur inter onera feudalia ex Germaniae moribus, *Mev. P. III. dec. 367. n. 2.* non autem debetur absolute, sed intuitu matrimonii, si nuptias contraxerit, *Hartm. Pistoris L. 2. qu. 37. num. f. Lenz. Cap. 29. m. 11. n. 5. seq. Struv. c. 14. aph. 17. n. 6.* propterea etiam non transmittitur non secuto matrimonio, tanquam deficiente conditione, propter quam dos ista debebatur, *Struv. d. l.* Quod autem transmissibile non est, non est cessibile, sicut supra probavimus. Quomodo igitur valebit hujus cessio, quod penes cedentem jure non reperitur, & qui plus juris in cessionarium non transfert, quam ipse habet. Secus igitur, si post infecutas nuptias hanc actionem marito suo cedat.

CAPUT V.

*De Jure Civili seu privato, non
cessibili.*

§. I.

DE Civilibus Causis acturi hoc capite, ordinem hunc habebimus, ut initium faciamus ab iis, quæ ob personalitatem & privilegium in cessionem non veniunt, deinde vero ad Jus Reale, & denique ad Contractus descendamus. *Opera officiales quomodo cedantur?*
 runt primo Opera Officiales, quas servi in manumissionibus promittere Patrono suo tenentur, non enim debentur nisi promissæ. *L. 2. & passim. ff. de Operis libert.* Hinc statim dici posse videtur, operas has cessibiles esse, quia ex obligatione quæsitæ. Verius tamen est, ut distingvamus operas fabriles seu artificiales ab officialibus; hæ in officio personæ consistunt, & ad personam referuntur, ut adesse, comitari, omnemque civilitatem exhibere, *L. 19. 20. & 38. ff. de Operis libert.* & propterea, quia reverentiam certæ personæ debitam respiciunt, variationem & cessionem non admittunt, *L. 9. ff. de tit.* Tiracquell. *d. loc. §. 26. Gl. 1. n. 51.* Lenz. *d. Tr. cap. 20. m. 4. n. 4.* Olea *de Cess. tit. 3. qu. 5. n. 2.* Præterea etiam, quia ad heredes non transeunt, *per L. 6. ff. d. t. cedi non poterunt.* Fabriles vero quod attinet, aliter adhuc est sentiendum, nam cum per manuarios labores expediantur, & quasi in præstatione pecuniæ consistant, ut & ad heredes transmittantur, *per d. L. 6. ff. nihil obstat, quo minus in quemcunque licite alienari, & sic etiam cedi queant, add. Olea d. Tr. tit. 3. qu. 6. n. 11.* Dn. Brunnem. *de Cess. C. 4. n. 24.* Idem applicabis ad operas rusticorum, secundum distinctionem fabrilium & officialium: quæ tamen cum universitate seu territorio transibunt utrinque.

Jus eligendi & optionis an sit cessibile?

§ II. Cessibile porro non est jus eligendi & optionis certis personis specialiter competens, *L. 76. ff. de V. O. Tiraquell. de Retr. §. 26. Gl. 1. n. 76. Brunnem. de Cess. C. 4. n. 41. quamvis per cit. L. 76. jus eligendi ad heredes transmittatur. add. §. optionis J. de legat. Lenz. de Cess. c. 19. M. 2. n. 11. quo argumento motus, discessum a nobis facit Olea d. Tr. tit. 3. qu. 8. n. 5. Sed cogitandum est, regulam illam rationis, & infallibilis notæ loco non esse debere, præsertim si affirmative sit concepta, (negativa enim adhuc latius patet) sed tantum indicis loco haberi, & officium suum facere, si nullæ aliæ in contrarium militent leges vel rationes. Quod autem hoc casu transmissio detur, id non solum est ex speciali legis privilegio, §. 23. *J. de Legat.* sed ex juris aliqua necessitate, ne contra legem 13. *C. de Contrah. Stip.* obligatio per mortem extingvatur, quæ tamen debet esse perpetua. Inde est, quod Dd. statuunt,*

Privilegium uxoris de Jure Sax.

facilius dari transmissionem, quam cessionem. Eodem modo cedi non potest optionis privilegium, quod habet uxor post obitum mariti, ut possit vel dotem illatam, vel certam ex bonis mariti portionem petere, *Lenz. cap. 20. membr. 3. num. 4. Carpzov. part. 3. C. 20. def. 27.* personæ enim non rei concessum hoc est privilegium.

Jus optionis fratri competens.

Moribus Sax. aliud adhuc obtinet jus optionis sc. inter duos fratres, quorum major dividit hereditatem, minor vero eligit, vulgo die *Kühe = Berechtigkeît. Land = Recht. L. 3. art. 29. Const. Elect. Sax. 15. p. 3.* Hoc jus, cum ætatis ratione competat, & ob id personalissimum sit, neque ad heredes transmittatur, sicut in d. Constitut. sancitum reperitur, cessibile quoque non erit, per regulam supra allegatam. vid. *Lenz. c. 20. m. 3. n. 5. seqq. Brunnem. cap. 4. n. 41.* Idem de jure declarandi sentit *Lenz. d. c. 20. m. 4. n. 10. Tiraquell. d. Gl. 1. num. 77.*

Juramenti præstatio an fieri possit per

§ III. Ad personalissima referri debere videntur juramenti præstata *c. veritatis 14. ubi Hostiensis. X. de jurej.* quibus quis sub jactura æternæ salutis veritatem confiteri habet necessum. Duplicem inde formare licet quæstionem; primo an possint præstari

præstari per procuratorem? & deinde an cessa actione principali, juramentum adjunctum etiam cessum esse dicatur, ita ut ^{procuratorem?} juramentum actori delatum, a cessionario, puta coherede præstari possit? Quoad hunc ultimum casum Doctores pro & contra allegat, & deinde controversiam distinctione dirimit Dn. Brunnem. *de Cess. cap. 4. n. 90. seqq.* ubi quia plenius rem tractat, nos hic super sedemus, & recurrimus ad primam quæstionem de procuratore conceptam, an sc. jurandi facultas Procuratori committi possit, ut in principalis animam juret? Negandum id videbatur ob rationem, quod illi, qui meliorem rei notitiam habent, præstent etiam juramentum, & ne detur occasio cavillandi & calumniandi: sunt enim in ea quandoque persuasione homines, rudes præsertim, ut per alterius juramentum conscientiam suam affici posse vix credant: nec tam facile ad jurandum & litigandum prosiliunt, quibus necessitas in persona jurandi incumbit: jure tamen Canonico procurator in mandantis animam præstat juramentum calumniæ *per c. 3. de jurament. Calumn. & c. f. de jurej. in 6to.* Jure Civili generaliter posse dici videtur, procuratorem speciale mandatum habentem admitti debere, *per L. 9. §. 6. L. f. §. sed & si de jurejur. Setser. de jurament. cap. 14. Carpz. Tit. XI. art. 2. §. 3. num. 24. Brunnem. Process. Civ. C. 23. num. 21. Struv. Synt. Ex. 17. tb. 17.* Discussit hanc materiam, atque oppugnavit speciali Dissertatione *de jurejurando in alterius animam*, Justus Oldecop. cujus sententia recepta est jure Sax. ubi procuratorem non admitti constat, licet speciale mandatum habeat. *Land: Recht. L. 1. art. 46. verb. Wo es aber & c. rationes prohibendi ulterius examinat Carpzov. d. l. n. 27. seqq.* Inde nec pro pupillo admittitur tutor, sed differendum est juramentum ad tempus pubertatis. *Carpz. d. l. §. 4. n. 38. seqq. & ex eo Brunnem. Proc. Civ. cap. 23. §. 21.* quod tamen ad juramentum calumniæ non est trahendum, nec actus ad pubertatem usque differendus. *Carpz. Tit. 12. A. 1. n. 38. seqq.* In causis universitatum, non Syndici, sed seniores, qui præsumuntur optimam habere notitiam, jurare debent, *Carpz. d. l. tit. 11.*

A. 2. n. 47. seqq. cessat autem prohibitio in juramento, quo probantur litis expensæ, cum earum præter Syndicos, nemo meliorem notitiam habere queat. *Carpz. T. 24. a. 3. num. 17. & 18. seqq.*

*Restitutio
in inte-
grum quo-
modo in
cessionem
veniat?*

§. IV. Beneficium Restitutionis in integrum minoribus competens personale quoque videri poterat, cum ob læsionem ex imbecillitate judicii detur; pro mere tali vero non est habendum, quia non tam atas, quam læsio interveniens locum ei facit, *L. 44. ff. de Minor.* quod ulterius inde præsumitur, quia hoc beneficium transmittitur ad heredes, *L. 18. §. f. ff. d. tit.* Hinc concludendum puto, hanc in integrum restitutionem transire etiam in extraneum per cessionem, ut apparet *ex L. 24. ff. de Minor. L. 25. de administrat. tut. L. 20. §. 1. fin. de Tutel. & ration. distrab.* *Tiraquell. §. 26. Gl. n. 13.* *Sfortia Oddus de Restitut. p. 1. qv. 49. n. 22.* *Lenz. c. 17. n. 13. seqq.* *dn. Brunnem. de Cess. c. 4. n. 71. ubi num. seq. 72.* bene monet, videndum esse, an principalis actio cedi possit: quo jure enim censetur subjectum, eodem censebitur etiam adjunctum. Aliud vero erit dicendum de beneficio Restitutionis in integrum absque actione principali, quia hæc invicem separari nequeunt, ut si quis jus venditi non cedat, cedere tamen velit Restitutionem, quæ minori læso ex venditione competeat. *Brunn. d. l.*

An separatum Benef. Restit. ab actione?

*Vindicta
privata
cessibilis
non est.*

§. V. Descendimus ad vindictam privatam, quæ alicui ex legum permissione competit, regulariter enim prohibita est non tantum jure Civili, *L. 167. ff. de R. J. L. extat. 13. ff. quod Metus causa L. si quis in tantum 7. C. unde vi.* sed & imperii Constitutionibus privatae diffidationes, die *Selbst-Berichte* sub gravissimis poenis sunt interdictæ, *vid. Königlich-er Land-Friede zu Worms Anno 1495.* Aliqua nihilominus vestigia privatae vindictæ hinc inde in jure nostro apparent, quæ tamen ita comparata sunt, ut quoniam propter læsionem alicui illatam vel cominus imminuentem, propulsatio & vindicta privata & propria conceditur, ex aliqua dispensatione, contra communis Juris regulas, ultra personam læsam non extendantur, neque ita cessionem admittant. *L. 1. pr. ff. de offic. ejus cui mandat. est Idich. Tiraquell. de*

Retr.

Retr. §. 26. Gl. 1. num. 65. Lenz. d. Tr. cap. 19. m. 3. num. 6. & cap. 20. m. 6. num. 13. Alph. de Olea d. Tr. de Fur. Cess. Tit. 3. miscell. num. 3.
 Quod adeo pro vero habent Dd. ut Regulam sequentem inde *Regula.*
 forment, illamque in talibus causis fundamenti loco habeant:
 Quæ. per modum vindictæ alicui permittuntur, neutiquam
 ad alterum extendi & cedi possunt. Bene tamen hoc casu di-
 scernere debemus injuriæ propulsationem, ab ipsa vindicta stri-
 cte accepta, quæ odiosa est, & potius restringenda, quam dila-
 tanda.

§. VI. Firmabimus nunc regulam per exempla quædam: *Allegata*
 Sic maritus, qui adulterum in præsentem adulterio deprehendit, *Regula*
 licite quidem occidit, *l. 24. & 25. ff. de Adult.* idque ob justam in- *probatur*
 dignationem, calorem iracundiæ atque impetum, quo in vin- *per Ex-*
 dictam ruit: Sed non poterit subornare alium, cui hanc juris *empla*
 licentiam cedat, ut ille homicidium istud committat; extra hunc *Mariti*
 casum enim talis actus est prohibitus & videbitur quis eo modo
 non tam ex iracundiæ furore, cui quidem leges ignoscunt,
 quam ut animum vindictæ cupidum saltem expleat, man-
 dasse, quod ferendum haud est. Ob stare quidem videtur *d. l.*
25. §. 5. ff. de Adult. ubi habetur, quod comites secum ducere
 possit maritus: Sed intelligendum est id fieri debere non ad
 occidendum, sed ad testificandum, deprehensum reum in ad-
 ulterio. Eodem modo se res habet in patre, cui filiam cum *& Patris.*
 adultero simul interficere permissum est *in L. 23. ff. eod.* quod
 caute a legibus introductum, ut pater ab occisione adulteri eo
 citius deterreatur: non enim sine conscientia scrupulo tale quid
 committere potest, quia sola juris indulgentia, actum non sta-
 tim licitum, sed tantum impunitum facit. Si itaque nec ipse,
 qui maximopere læsus & injuria affectus est, salva conscientia
 occidere adulterum potest, multo minus ex cessione & manda-
 to, quod in re turpi locum plane non invenit, extraneus id im-
 pune perficere poterit. Principaliter autem hic quæstio de
 mandatario, non de mandante, cui LL. pariter in proprio, quam
 in mandato homicidio hoc casu ignoscent, quod non male de-
 duci

duci potest *ex L. Grachus 4. C. ad L. Jul. de Adult.* ubi pater filiis suis adulteri internecionem non solum cedit & mandat, sed & mandatum impune perficitur a mandatariis, ob rationem, quia filij pari injuria cum patre afficiuntur ob unitatem personæ. Alia præterea excusatio tribuitur hoc casu filiis, ob paritionem, quam mandatum præcessisse necessum est. De nuda defensione & injuriæ propulsatione paulo aliter erit sentiendum, ob favorem sc. defensionis, quæ naturalis juris esse perhibetur. Huc pertinent obligationes in defensione consistentes, ut Vasallorum, Dominorum, Patronorum &c. *add. L. 1. C. Unde vi. L. 3. §. 10. 11. & passim. ff. de vi & vi.* ubi pro deijciendo violento invasore procurator & mandatarius, sicque etiam cessionarius, licite interveniunt. Cæterum, quod de causis privatorum hætenus dictum fuit, fortè inter Principes locum non inveniet, qui communem judicem nullum agnoscunt, nec propria manu injuriam ulcisci commode queunt.

*Retorsio
injuria-
rum, an
cedi possit?*

§. VII. Privatæ vindictæ species esse quoque poterit injuriarum retorsio, quæ, num salva conscientia adhiberi queat, disputare jam non vacat. Nobis in præsentiarum sufficere potest, in universo fere imperio, speciatim in Saxonia illam esse approbatam. Num autem per procuratorem fieri possit, hic trademus. Certum est jure Civili in causis injuriarum, si criminaliter agatur, procuratorem non admitti, exceptis tantum personis illustribus, *L. f. C. de Injur.* Et quamvis hodie, præsertim in Saxonia, ex consuetudine generali in causis injuriarum admittantur procuratores ob cessantes rationes civiles subscriptionis sc. & ferendæ sententiæ in procuratorem: (modo exceperis injurias atrocissimas, quæ v. c. fustigationem merentur, vid. *Carpz. qu. 95. n. 57.*) dubium tamen adhuc est, an a procuratoris constitutione ad retorsionem hoc casu argumentari liceat; a publico scil. ad privatum remedium. Retorsio, quod dictum, constituit privatæ vindictæ speciem; inde quia vindicta regulariter est prohibita, non male quoque affirmaveris, procuratoris constitutionem, ne dicam de cessionario, cessare

cessare hic debere. Deinde aliam adhuc conficiunt regulam Dd. quod, qui non potest injuriam agere, etiam non possit retorquere, *arg. l. 2. ff. de injur.* ubi uxori propterea denegatur retorsio, quia defensio seu actio injuriarum ratione mariti ipsi non competit, actionem injuriarum autem cedi non posse, probabimus infra *Cap. fin.* Accedit, quod injuriarum etiam teneatur ille, qui injuriam ab alio auditam profert, nec eum excusat veritas convitii nec laudatio auctoris, Berlich. *P. 5. concl. 65. num. 51.* Inde etiam esse puto, quod mandatarii &c. retorsionem insinuaturi, male quandoque excipiantur ab illo, cui fit insinuatio: Quamvis enim retorsio moribus probata sit, illud tamen ratione injuriam passi procedit, non ratione tertii, qui ministerium retorsionis in se recipit.

§. VIII. Ad Jura personalia referimus Jus Retractus, quod alias etiam vocatur Jus Linearium, Congruum, Protimiseos, Præsentationis, Oblationis &c. Germ. *der Vorkauff/ Nähergeltung/ Einstandes Gerechtigkeit* / *re.* quamvis a Dd. hæc communiter confundantur. Competit autem Retractus Gentilitius propter consanguinitatem, quapropter neque in remotiorem agnatum, multo minus in extraneum cedi posse, ad unum omnes consentiunt. Tiraquell. *de Retract. lignag. Gl. 1. §. 26. n. 1.* Tusch. *lit. 1. concl. 583. n. 27. seqq.* Reinking. *de Retr. qu. 2. concl. 2. n. 522. seqq.* Joh. a Sande *d. l. cap. 5. n. 28.* Lenz. *C. 20. m. 10. n. 12.* Carpz. *P. 2. C. 31. def. 19.* Brunnem. *C. 4. n. 32.* Ratio est, ne bona avita immobilia exeant e familia, sed ut antiquæ hereditates & patrimonia conserventur. Extendunt hoc ulterius Dd. quod nec cum ipsa universitate bonorum transeat. Tiraquell. *d. l. n. 40.* quia personalissimum est hujus juris fundamentum, *conf. l. jus agnationis 34. ff. de Pact. l. Jura sanguinis 8. ff. de R. J.* Non valere autem hoc casu dicitur cessio ratione cessionarii, non ratione cedentis, quippe qui Juri Retractus tacite renunciassetur, ut inde proximi consanguinei post eum admittantur. Tiraquell. *d. l. num. 32.*

§. IX. De Retractu conventionali non una omnium est Retractus

*Conven-
tionalis.*

sententia. Negativam approbare videntur Barbofa *Axiom. L. 3. c. 16. ax. 5.* Tiraquell. *de Retr. §. 26. Gl. 3. n. 45.* Menoch. *consil. 623.* & alii, quos pro parte cum affirmantium sententia conciliare studet Dn. Brunnem. *de Cess. Cap. 4. num. 34. seqq.* Placet autem, Jus Retractus conventionale in quemvis extraneum cedi posse, ex regula generali: quod omne jus ex contractu quæsitum sit cessibile & alienabile. Hinc est, quod ad quosvis heredes etiam transmittatur. Nobiscum consentiunt Tusch. *lit. C. cont. 212. num. 29.* Joseph. Ludov. *Decis. Perus. 23. n. 29.* Mantica *de Tacit. & ambig. convent. L. 4. tit. 32. n. 13.* Covarruv. *variar. Resolut. n. 2. 5. Mesa Resolut. L. 1. c. 21. num. 20.* Sande *de Cess. c. 5. num. 29.* Berlich. *Part. 2. concl. 39. n. 52.* Lenz. *c. 15. Carpz. P. 2. C. 32. def. 20.* Dn. Præses *de Success. Dissert. 6. c. 2. §. 6.* Rationem ulterius suppeditat, quod talis retractus non detur familiæ, nec personarum intuitu: itaque tamdiu valere debet ejusdem cessio, donec expressa afferatur exceptio. Non tamen negabimus, posse per pactum jus istud etiam familiæ constitui. Aliam adhuc subesse puto differentiam inter Retractus Gentilitium & Conventionalem, quod in illo intra certum tempus rem venditam & traditam revocare liceat, secus atque in hoc, ubi quis tantum præfertur, si res adhuc est integra, traditam vero non revocat, quia ex traditione jus reale transfertur, a quo personale, seu quod ex pacto fluit, semper vincitur, neque enim taliter retrahendi plus juris ad rem retrahendam competere potest, quam ipsi emtori.

*Jus Congruum an
cedi possit?*

§. X. Retractus species porro habetur Jus Congruum, quod ita dictum putant ex verbo initiali, *L. congruit 4. C. de Locat. pred. civil.* Germ. das Gespielde / & competit non principaliter personæ, sed rei, ut inde absque re in alterum transire non possit. Tiraquell. *de Retract. §. 26. Gl. 1. num. 39.* Brunnem. *de Cess. C. 4. n. 37.* qui enim rem non habet, frustra queritur de jure ex re competente. Verum enim vero, non putandum est, ex sola vicinitate jus istud fluere, quod nullam præberet juris rationem sufficientem; sed potius ex vicinitate, cum se-
para-

paratione & divisione prædiorum conjuncta, quæ divisio ratione tributorum molesta esse solet magistratui & possessoribus: Hinc utilissimam hanc æstimare debemus consolidationis rationem, qua tributa, census, servitia &c. inter plures partita reduniuntur, & jugera plura ad unius mansi corpus spectantia iterum congregantur: quam rationem inter alias solide tradit Magnif. Dn. Cancellar. Ahasv. Fritsch. Patronus omni observantiæ cultu æternum devenerandus, *Tr. de Jure Congruui cap. 5. §. 2. n. 6. seqq.* Huc facit, quod distractio prædiorum plurium locorum constitutionibus prohibita invenitur, quarum aliquot, in specie Schwarzburgicam recenset laudatus Dn. Fritschius *d. tr. c. 4. per tot* Quod hætenus dictum fuit de singulis, applicemus ad Universitatem & dicamus, quod cuique de civitate &c. detur licentia retrahendi prædium, intra civitatem alienatum. Quibusdam in locis sub certo modo & pœna, alienatio extra civitatem prohibetur, quia ex tali venditione facile jurium confusio & litium materia enasci potest, Dn. Fritsch. *d. cap. f.* ubi itidem quasdam provinciales Ordinationes allegat.

§. XI. Jus Protimiseos, quod competit domino directo in re emphyteuticaria, *L. f. C. de Jure Emphyteut.* ulterius dispicientes, valde invicem contradicentes, deprehendimus Doctores. Qui cessionem domino non concedunt, pro ratione habent, quod personale sit istud jus, & osibus domini inhæreat, Sande *de Cession. c. 5. n. 33.* ubi Guid. Papæ *dec. 411.* de praxi testantem allegat. Lenz. *C. 20. m. 11. n. 4. Olea tit. 1. qu. 2. n. 21. seqq.* huc etiam conducere videtur, quod Retractus sit consuetudinarius, *arg. L. 14. C. de contrah. emt.* & propterea stricte interpretandus. Sed hæc nondum sufficiunt, ut illis assentiamur, nam omnis obligatio ex contractu personalis est, & osibus acquirentis inhæret: optimo tamen jure cedi potest, quod paulo superius dedimis probatum. Videamus autem, quod jure competat Domino jus prælationis? & dicendum, quod non alio quam allodii titulo, ita tamen, ut intuitu do-

Retractus Territorialis.

Jus Protimiseos domino directo competens.

minii directi penes dominum resideat. Inde breviter ita inferre licet: Cuicumque competit dominium directum, in re emphyteuticaria, eidem etiam competit jus protimiseos; dominium directum autem, quod allodiali titulo possidetur, pro lubitu alienari & cedi potest, Struv. *Synt. Jur. Feud. Cap. 2. tit. 10. n. 3.* Ergo etiam Jus Protimiseos, si conjunctim cum ipso domino (non si separatim) tradatur, cessionem omnino admittit. Et ita dissentientes maximam partem exaudiendos esse reor, quod & ipse Olea, qui admodum operosus hac in re est, videtur probare, *d. T. 3. qu. 2. n. 39. seqq.* Ulteriore controverſiæ explanationem qui desiderat, videat Dn. Brunnem. *de Cess. Cap. 4. n. 29. seqq.* Istud non raro contingit, ut aliquid, quod per se cessibile non est, transeat cum universitate, vel cum re annexa. Exemplum supra habuimus de Jure Patronatus, & plura occurrunt *hoc Cap.* in materia cautionum, restitutionum &c.

*Jus Braxandi
an cedi
queat?*

§. XII. De Jure Braxandi liceat adhuc exemplum adducere, antequam ad reliqua progrediamur. Competit autem illud vel ex Statuto cujusvis loci, vel ex privilegio speciali: Quando ex Statuto jus braxandi competit, nihil certi definire licet, ob varietatem Statutorum: Solet tamen ut plurimum annexum esse prædiis civitatum, v. c. domibus, vel etiam certæ quantitati bonorum, quod rationem eam habet, ut qui fert onera patrimonialia, commoda etiam inde sentiat præ reliquis. Quo casu cessio hujus juris absque prædio, cui est annexum, non procedet, quamvis exercitium braxandi in contractum omnino veniat, modo illi concedatur, qui est ex collegio zythopeptarum. Quod si autem quis jus braxandi cedere velit illi, qui sufficientibus prædiis in eadem civitate instructus esset, itidem dicendum, non valere, nisi accedat magistratus consensus, ad id, ut cognoscat, an emtor sufficienter possessionatus sit, & commode uti illo jure queat. Si vero jus braxandi ex privilegio competit, regulariter cessionem non admittit, sicut nec ipsum privilegium. Contrarium tamen in clero tenet Dn. Schilter. *Inst. J. Can. L. 1.*

T. 18. §. 13. nihil interesse existimans, ipse hac commoditate utatur, an pro certæ cerevisiæ summa jus suum alteri cedat. Opus tamen erit, ut distingvamus, an jus braxandi definite alicui competat, ita scil. ut certa quantitas cerevisiæ quotannis coquendæ ipsi permittatur, an vero indefinite (ad usum tamen familiæ restrictive) concedatur; illo casu Schilteri sententia locum habebit, quia fisci, ratione collectæ cerevisiariæ nihil interest, an hic vel alius isto jure utatur. Carpzov. L. 1. def. Eccles. 146. seqq. Hoc vero, si jus braxandi indefinite ad certam familiam restrictum, quod communiter clericis est permissum, daß sie dürfen ihren Tisch = Trunck brauen. vid. Ordin. Eccl. Sax. tit. von Immunitatibus und Freyheit der Kirchen = Diener fol. 95. s. So wollen wir auch. cedi non poterit; alius enim plus, alius minus cum familia sua consumit, ut ita facile fraus fisco fieri posset.

§. XIII. Pergimus ad Juris in re species, ubi primo occurrunt Servitutes personales, Ususfructus, Usus & Habitatio: Quæ ^{Ususfructus} ^{et us an sit} ^{cessibilis?} jura cum sint personalia & intuitu certæ personæ competentia, facile quis advertet, personam egredi non debere. Distinctim procedemus, de Usufructu primum dicendo. Hic ad heredes non transmittitur, sed cum persona extinguitur, L. 3. §. fin. ff. quib. mod. ususfr. amitt. Ex quo denegari cessionem in extraneum evincit regula nostra Cap. I. tradita. Nam & cessionarius plus juris habere nequit, quam ipse cedens, August. Barbof. L. 3. c. 16. ax. 2. & eadem exceptiones ipsi obstant, Christinaus Vol. 2. decis. 110. num. 11. Brunnem. consil. 116. n. 28. & huc usque omnibus doctoribus bene convenit. Obstare videtur L. 8. §. 2. ff. de pericul. & commod. §. 1. de Usu. ubi vendi dicitur ususfructus: regulam autem dedimus, ut, quæ possunt alienari, possint etiam cedi. Resp. duplicem esse ejus legis acceptionem: vel enim dominus alteri constituit jus ususfr. in re sua, quod libere undique fieri potest, sed hæc acceptio huc non quadrat: vel usufructuarius vendit jus ususfructus. Quo ultimo casu venditionis vocabulum sumitur late, quantum scil. ad commoditatem utendi, non vero quoad jus ipsum: & ita intelligi debet Carpz.

P. 2. *decif. 138. num. 12.* impropriari enim debent verba (modo plenarie non abdicaverit) jus usufructus concedentis, quo scilicet actus magis valeat, quam pereat vid. *Brunnem. de Cess. cap. 4. n. 61.* Quamvis alii ad subtilitates juris hoc referant, quod usufructus possit legari, donari, vendi, & tamen non cedi. *Ziegl. ad Lancellott. L. 2. tit. 26. §. 17.* Hoc certum est, usumfructum ita alienatum ultra vitam concedentis non durare, *L. 3. §. f. quib. mod. usufr. fin. resolutio enim jure dantis, resolvitur jus accipientis, L. 31. ff. de pignor.*

Post cessionem ad quem pertineat usufr. §. XIV. Magna deinde oritur disceptatio inter Doctores, ex §. 3. *F. de Usufr.* verb. *cedendo extraneo nihil agitur &c.* quæ verba varie detorquent interpretes, & explicant dupliciter, vel quod usufructus cum proprietate consolidetur, vel quod remaneat penes cedentem. Quæ ultima sententia fere communis est, quod testatur *Lenz. cap. 14. m. 5. num. 9. seqq. Sande de Cess. cap. 5. num. 35.* ubi injustissimam putat illam sententiam, quæ cedentem jure suo privat: utpote qui non viderit, quæ hoc statuatur, legem, nec ex *d. §. 3.* id erui posse. Verum id clare satis patet ex *L. 66. ff. de Jure dot. add. Franzk. ad d. §. 3. num. 15.* Cessionem tamen hoc casu pro plenaria abdicacione accipere debemus, quæ facta, cessionarius illum acquirere nequit, hinc quia non redit ad cedentem, necessum est, usumfructum consolidari. Simile exemplum habetur in feudo absque domini consensu alienato. De Usus & Habitationis jure constat porro, cessibile illud non esse per *L. 11. ff. h. tit.* quia itidem personali jure venit. Hujus tamen, non illius commoditatem locare & cedere possumus, §. *Sed si. 5. F. & L. 13. C. de Usufr.* cujus ratio consistit in diversitate personarum, quia non omnibus idem utendi modus, eademque temperantia & necessitas, *Olea d. Tr. tit. 3. qv. 1. num. 16.*

Huc quoque referuntur Usus & Habitationio. §. XV. Agendum porro est de Servitutibus prædiorum, ubi generaliter notandum, nullam servitutem si personæ debeatur, & non rei, transire ad heredes, nec cedendo transferri in alium, habent se enim hoc casu per modum privilegiorum personalium, quorum quandoque commoditas, jus autem nunquam

*Jus Pa-
sci in
alieno
compen-
tens cedi
nequit.*

quam redimi potest. Ponamus exemplum in jure Pascui, quod in alienc solo competit, cui alienationem merito denegamus cum Alpha. de Olea T. 3. q. 1. num. 17. seq. durior enim tali casu servitus redderetur, si forte cessionarius pluribus pecoribus instructus esset, ut suffecturum non amplius sit pascuum cessionarii & debitoris pecoribus. Imo nec variare poterit pascui usum servitutis dominus, Carpzov. P. 2. decis. 106. Hoc autem expeditum est, si personæ data sit hæc servitus; secus si ratione prædii competat, ubi cum prædio, cui adhæret, vendi bene poterit, dum contra primam conventionem hoc modo nihil committitur; a prædio tamen separari non debet, quia intuitu ejus restrictive competit. Olea d. tit. 3. qv. 1. num. 21. seq. est enim qualitas prædio inhærens, quæ invito constituyente separari nequit. Contrarius nobis aliqua parte videtur Sande, dum actionem ex promissa servitute competentem, ad constituendam illam cedi posse permittit ei, qui fundum vel habet vel sperat, d. tr. cap. 5. num. 32. ex ea ratione, quod actio personalis ex obligatione competat. Sed nisi hoc ad eum casum restringas, quo quis possidet vel sperat eum fundum, cujus intuitu servitus erat promissa, patrocinium a ratione allegata non habebit, quia argumentum a contractu ad cessionem, eo saltem casu tenet, quando nec ratio in contrarium nec exceptio doceri possit; nullum enim est dubium, quin eodem modo, quo in ipsa servitute, cessi debitoris conditio reddatur gravior, quoniam qui habet actionem ad rempetendam, ipsam rem habere videtur. L. 15. ff. de R. J.

§. XVI. Pergimus ad causas hereditarias, ubi primo loco hereditatis aditio in dubium vocatur ratione cessionis: Affirmantes in eo rationem collocant, quod hereditas adita redimi possit per L. 1. & 7. ff. de Hered. vend. quibus quando opponitur, quod hereditas nondum adita in bonis non computetur, arg. L. 42. ff. de A. R. D. facilem se invenisse putant responsionem, ut cessionem ipsam pro tacita aditione habeant. Roland. a Valle Vol. 1. conf. II. n. 26. Sed veriozem puto negativam, quia in facto consistit hereditatis aditio, Tiraquell.

d. §. 26.

Hereditatis aditio est inseparabilis a personi.

d. §. 26. Gl. 1. num. 49. Menoch. *consil.* 101. num. 19. *seqq.* Noalis de *Transmiss.* cap. 8. num. 1. & 146. Quod extra dubium est in herede extraneo, qui jus adeundi non transmittit, L. 3. §. 7. ff. de *Bon. Possess.* heres suus vero ipso quidem jure heres est, declarare tamen debet voluntatem, ut de ea certo constet. Neque etiam ita abdicare hereditatem quis potest, ut redemptor pro herede testamentario seu instituto habeatur, & ipse conveniatur a creditoribus per L. 2. C. de *hered. vend.* jus enim adeundi est inseparabile a persona arg. L. 59. §. 1. ff. de *jure dot.* Menoch. *consil.* 101. n. 19. *seq.* inde etiam inutilis erit aditionis redemptio & cessio, quæ non nisi heredi competit, cui delata est hereditas. L. 21. §. 2. L. 70. ff. de *Acquir. hered.* L. 8. & 9. C. *eod.* Tiraquell. §. 26. Gl. 1. n. 49. Lenz. c. 20. m. 1. n. 10. Dn. Brunnem. de *Cess.* cap. 4. n. 54. *seqq.* Ex eadem ratione jus Bonorum Possessionem petendi redimi & cedi nequit, quia certæ personæ ex lege competit & pro personali reputatur, quod inde etiam patet, quia ad heredes non transmittitur. L. 3. §. 7. ff. de *bon. Possess.* Tiraquell. d. l. num. 47. Brunnem. d. l. cap. 4. n. 55.

Jus Bonorum Possess. petendi.

Fideicommissum Universale quatenus cedi possit vel non?

§. XVII. Succedunt Fideicommissa universalia, quæ, si fuerint agnita & restituta, extra controversiam venditio & cessio erit licita: quod enim de tota hereditate affirmatur, locum etiam habebit in fideicommissio universalis. *tot. tit. ff. de hered. vend. Pe-regr. de Fideicom. art. 31. n. 34.* Controvertitur hic maxime de jure fideicommissum petendi, cui cessionem largiuntur non pauci DD. pro parte allegati apud Lauterb. *Comp. Jur. tit. de hered. vend. add. Olea d. tit. 3. qu. 8. num. 11. seqq.* & moventur plerumque sequentibus rationibus: (1.) quod hoc jus ad heredes sit transmissibile: (2.) L. f. C. de *hered. vend.* scil. quod cessio regulariter valeat, nisi specialis inveniatur exceptio: & denique (3.) L. 65. §. f. ff. ad *SCrum Trebell.* ubi de fideicommissio, jussu fideicommissarii restituito agitur. Sed. Resp. regula transmissibilitatis tam generalis non est, ut exceptionem plane non admittat, sed potius est svasoria, quod etiam superius fuit monitum. Contra regulam secundam militant rationes mox adducenda. Quod autem

ha-

habetur *all. L. 65. §. f.* poterit restingi ad fideicommissum *articulare*, quod patet ex verb. *singulares &c.* Rationes negantium, quas videbis apud Dn. Brunnem. *d. cap. 4. n. 46.* in eo potissimum consistunt, quod restitutio non alio modo alii personæ, quam cui testator voluit, fieri possit, *L. Si mulier 29. §. ex affe l. ff. de Jur. dot.* Deinde quod actiones passivæ, quales in fideicommissis universali habentur, cessibiles non sint. (quo de infra.) Ex iisdem fundamentis etiam cessio aditionis hereditatis denegata fuit *§. preced.* His rationibus pro & contra disputatis mediam incedere viam post Lenz. *c. 20. m. 1. n. 1.* conatus est Dn. Brunnem. *loc. cit. n. 49.* ita concludendo: Cessionem fideicommissi valere quidem inter cedentem & cessionarium, hunc autem compellere non posse fiduciarium vi cessionis, ut sibi restituat hereditatem, sed fideicommissarium agere debere contra heredem gravatum, ut sibi restituat, quod restitutum deinde præstare debeat cessionario. Sed quis non videt itidem effectum cessionis negari? quod enim post restitutionem valeat cessio, modo dictum est.

§. XVIII. De Conditionali Fideicommissis constat, quod ante conditionem non acquiratur, nam si fideicommissarius ante diem vel conditionem existentem decesserit, nihil transmittit. *Fidei- L. un. §. si autem 7. C. de caduc. toll.* Itaque hoc jus, quod spe dubia pendet, cedere non poterit, quia incertum est, an capax ejus fieri quis possit, Lenz. *C. 20. m. 1. n. 5. & 6. Tondutus Resolut. Vol. 2. c. 139. num. 14.* De Fideicommissis familiæ relictis adhuc minus dubium est, quia constituuntur ad conservandum familiæ splendorem. Quousque ergo familia durat, ab extraneo per cessionem acquiri & possideri nequeunt. *L. 69. §. pen. de Legat. 11.* Alienans autem jure suo cadit, & rem istam fideicommissariam proximus in familia vindicat. *L. 77. §. 27. de Legat. 11.* Knipschild. *de Fideic. Familiar. Illustr. Cap. 11. num. 85. seq.* Brunnem. *d. C. 4. num. 53.*

§. XIX. Aggredimur nunc Hypothecarum & Cautio-
materia, pulchram equidem & utilem, sed valde intricatam.

gium præ-
lationis
non est
cessibile.

Duæ autem inde quæstiones nascuntur; una de hypotheca ipsa, ceu reali jure, altera de privilegio personali, quod hypotheca quandoque solet esse annexum, quandoque sine illa competit. De illa nullum est dubium, quin iisdem conditionibus, quibus ea constituta est, libere cedi possit, *L. 68. §. 196. de R. J.* Hoc & sequenti §. igitur primo agemus de privilegio illo personali, quod prælationis vocant, & uxori competit, *L. xx. §. 1. C. de Re uxor. act. §. 29. J. de Act. L. un. C. de privil. dot. L. 12. C. qui potior in pign.* Extant de hac quæstione fere tot opinioniones singulares, quot de illa scripserunt Dd. adeo, ut non recte perpendi possit, quæ sit communis opinio, fatente Negufant. *de Pign. membr. 4. p. 2. n. 107.* Collegit eas magno studio Franzk. *L. 1. resolut. 14.* ut ita spicas post messem legere non conducatur. Breviter ita statuendum putamus, privilegium hoc prælationis cessibile plane non esse, *Tiraquell. de Retr. §. 26. Gl. 1. n. 81. Barbof. de Solut. matr. T. 2. L. 41. n. 62. Rodriqu. de concurs. cred. P. 1. art. 1. n. 68. seqq.* quia personale est, & non actioni, sed personæ conceditur. *Si chart. ad L. assiduis C. qui pot. in pign. n. 25. Lenz. c. 27. m. 5. n. 17. Carpz. de jur. foem. dec. ad. 1. posit. 5. Dn. Brunnem. ad L. 6. ff. de hered. vend. n. 3. Mynsing. Cent. 3. obs. 3.* Quod ulterius inde roboratur, quia jus prælationis ad heredes nullos transmittitur. *Nov. 91. pr.* Filiis quidem *d. Nov.* etiam datur hoc privilegium, sed non tanquam heredibus.

Examina-
tur hæc
quæstio
ulterius.

§. XX. Hisce terminis generalibus, si quis acquiescere velit, cæteras difficultates non parum evitabit: operæ tamen erit pretium, altius in hanc rem inquirere. Distingvunt Dd. inter actionem directam & utilem: huic, quam proprio nomine movet cessionarius, omnino denegant privilegium, utpote quod personalissimum reputant; illi vero concedunt, quando nimirum cedentis nomine actionem movet in rem suam constitutus procurator. *Lenz. cap. 27. m. 5. Franzk. lib. 1. resolut. 14. Mynsinger. Cent. 30. observ. 3.* Sed sicut hic palmaria quæstio est, an per cessionem quis fieri possit dominus privilegii, quod omnes uno ore negant; ita supervacaneum judico, de procuratore prolixè disputare,

tare, num jura privilegii ipsius domini nomine persequi, & post evictam causam commodum sibi applicare possit, quod nemo unquam negavit. Sed tali casu non agitur ex jure cesso. Quid autem illi velint, qui intercessionem in utilitatem cedentis & cessionarii distinguunt, quod facit Menoch. & alii a Lenzio *cap. 20. m. 5. n. 8.* & Franzk. *d. l. n. 33.* allegati, vix satis alicui constare potest. Quomodo quæso post plenariam alicujus rei abdicationem utilitas quædam penes cedentem remanere poterit? Illa autem jurium alienatio, quæ plenum dominium alienantis, in stipulantiem non transfert, cessionis nomine prorsus est indigna. Ratione commodi, quod ex privilegio prælationis sperabat mulier, eum fortassis, intuitu cessionarii, excipere poteris casum, quando mulier boni nominis evictionem promisit, de quo Dn. Præses *Cautel. Contr. Sect. 2. cap. 4. §. 40.*

§. XXI. Devenimus ad pupillum, cui propter administra- *Hypotheca*
tionem tutoris datur hypotheca tacita in bonis ejus: *L. 20. C. de ea tacita*
administ. tut. Ratione illius autem, qui pro tutore gesit, habet & privile-
gium personale, *L. 23. L. 19. §. 1. ff. de reb. autor. jud. vend.* Neutrum horum cedi posse patet non solum ex *alleg. L. 19.* sed & *sonale pu-*
ex *L. 42. ff. de Administrat. tut.* nam personale est utrumque pri-
vilegium, quod ad heredes & successores non transit, *dd. L. L. bonis tu-*
nec succurritur causæ, sed personæ: & inde intentio legis clara
est, quod præter pupillum nemo dignus & capax privilegii habe-
ri possit. Huc facit regula non transmissibilium. *add. Carpz. P. 2.*
C. 24. def. 12. f. Quamvis enim hypotheca ratione nominis vel
alterius rei competens, regulariter cedi possit, Franzk. *lib. 1. re-*
sol. 14. n. 2. seqq. Dn. Brunnem. *ad L. 6. ff. de hered. vend. n. 2.*
Myñsing. cent. 3. obs. 3. fallit tamen illud hoc casu, ubi hypotheca
non rei, sed personæ intuitu competit.

§. XXII. Ulterius quæritur, an Actio Hypothecaria sine ob- *Hypotheca*
ligatione personali cedi possit? Negat hoc *Glossa in L. f. verb. pa-*
teat C. de hered. vend. Tiraquell. *d. §. 26. Gl. 1. num. 74.* atque alii, *ca sine ob-*
quos vide cum rationibus adductis apud Lenz. *C. 14. m. 2. n. 15.* *ligatione*
Istud imprimis movere videtur, quod hypotheca sit cautionis *personali*
quomodo *cedatur?*

species, & se habeat per modum accessorii; accessorium autem sine principali esse non posse, & cautionem quoad effectum exspirare, quando causa, propter quam fuit cautum, non amplius adest, *L. 40. §. f. ff. de pignoratit. Act. L. 6. ff. quib. mod. pign. solv.* Alii indistincte affirmant, ad adductam objectionem respondendo, quod cautio hypothecaria ab una obligatione personali ad aliam transire, & ibidem iterum ut accessorium se habere possit, quorsum allegant. *L. 2. C. de Luit. pign.* ubi dicitur *personali actione submot a vincula pignoris durare*. Unde conficiunt, quod postquam hypotheca fuit constituta, se amplius ut accessorium non habeat, sed separari possit: Exemplum deinde deducunt a pignore, quod pignori iterum dari potest, *L. 40. §. f. ff. de pignoratit. Act.* Affirmativam hanc pluribus deducit Lenz. *d. l.* Imo huic sententiæ propius accedit textus in *L. un. C. Etiam ob Chirogr. pecun. pign.* Ubi hæc verba habentur: *quamvis personali actione expertus, feceris condemnationem, tamen habes pignoris persecutionem. --- nisi ea quoque pecunia tibi a debitore reddatur vel offeratur, quæ sine pignore debetur, eam restituere propter exceptionem doli mali non cogaris*, quem textum plane prætereunt, qui stant a partibus affirmantium, qui tamen, si argumentaria pignoribus ad hypothecam licebit, plus ponderis habebit quam reliquæ leges in hanc causam allegatæ, ob id, quod pignoris nexu etiam post solutionem cum effectu persistat, contra quam Dd. statuunt alias. vid. Lenz. *de Cess. cap. 14. m. 2. num. 25.* Difficilem tamen legis adductæ solutionem non puto: quod enim dicitur, pignoris persecutionem etiam post condemnationem durare, intelligendum erit, antequam solutio fuerit facta: quod autem pignus etiam ob aliud debitum retineri queat, id est ex speciali legis concessione, & non patitur applicationem ad hypothecam, facilius enim datur retentio, quam petitio. De illo quidem constat, per actionem Sarvianam & interdictum Salvianum & quasi, ex hypotheca fieri posse pignus, invito etiam debitore, *§. 7. J. de Act. L. 1. pr. de Salv. interd.* quod ponamus licet, deinde ob aliud debitum retineri queat, non competet tamen nisi eidem creditori.

§. XXIII. Alii limitatione obstacula dirimere tentant, quod facit Dn. Brunnem. *de Cess. cap. 4. num. 64.* & admittit cessionem hypothecæ, sed non ultra quantitatem, in quam data fuit primo. Hic quidem proxime ad scopum penetrasse videtur, adhuc tamen dubium quoddam residet: Quid si enim quantitas vel plane nulla vel incerta sit in obligatione? Deinde propter beneficia excussionis, & cedendarum actionum, quibus omnibus non sine minimo damno carere deberet hoc casu cavens, si ejus bona pro alio hypothecata alienarentur. Certe si dicendum quod res est, ita statuendum videtur: Hypothecariæ cautionis cessionem sine personali obligatione regulariter non procedere, posse tamen certæ quantitatis cautionem ab ipso chirographario debitore (non etiam ab alio) nobis præstitam, pro eadem vel minori quantitate iterum in alium eousque transferri & cedi, donec primus hypothecæ nexus plane fuerit solutus. Incertæ autem quantitatis cautionem & quæ ob factum præstita est, ob aliam obligationem, quamvis itidem incertam, vel quæ factum comprehendit, ob præsentissimam inæqualitatem cedi non posse, facile quis concedet. Imprimis hic requirimus, ut cautio data sit ab ipso debitore in bonis propriis, alias oppido apparebit alterius præjudicium ob exceptionem excussionis &c. quæ in cessionario forte posset esse inanis. Eodem modo etiam accipimus Arrestum, quod cessibile proficitur Carpzov. *Tit. 25. A. 4. num. 50. seq. Brunnem. Cap. 4. num. 69. de Cess.*

§. XXIV. Ob cautionis connexitatem breviter hic etiam agemus de Obligatione fidejussoria, quam cum ipso debito principali transire, nemo hactenus dubitavit. Modo debitum principale etiam tale sit, quod cessionem alias admittat. Utrum vero obligatio fidejussoria a principali separari & cedi possit, ex iis potissimum rationibus, quæ ad §. *præd.* fuerunt adductæ, dijudicare licebit. add. *L. 16. pr. ff. de fidejuss.* Quamvis enim jura & obligationes ex contractu, ad successores quosvis sint transitoria, fieri tamen id semper debet cum annexo & conjuncto. Concurrit itidem præjudicium fidejussoris ob exceptiones

*Continua-
tio.*

*Idem in
arresto.*

*De cessione
obligationis fidejussoriae.*

nes contra creditorem competentes; quæ ipsi hoc casu vel plane adimerentur, si scilicet apud alium ad certam summam principaliter obligaretur; vel inutiles & deteriores redderentur, si alterius obligationi accedere deberet. Eo itaque modo cessionem plane fieri non posse habendum est, Tiraquell. *de Retract.* §. 26. *Gl. 1. n. 91.* Lenz. *C. 20. m. 6. n. 12.* ubi, postquam acriter contrarium defendit in hypotheca, nobiscum tamen haud difficulter consentit in fidejussore, licet fere eadem utrinque militet ratio.

Factum possessionis recuperanda an mandari possit? §. XXV. Redimus ad ultimam Juris in Re speciem, circa quam producamus factum possessionis recuperandæ quale habetur in *L. 3. §. 9. ff. de vi & vi arm.* ubi vi dejectus a possessione, illam ipsam iterum vi recuperare & violentum possessorem expellere in continenti valet. An autem alteri hoc jus delegare possit, dubium est, cum in facto consistat: quæ vero sunt facti, illa personalia sunt, quæ certæ alicui competunt personæ, nec egredi istam debent, *arg. c. f. X. de Offic. & potest. jud. deleg. §. 2. f. de Stipulat. Serv.* Tiraquell. §. 26. *Gl. 1. n. 57.* Lenz. *cap. 20. m. 4. num. 5.* Brunnem. *cap. 4. num. 42.* Inde omnino putarem, hanc facultatem dejiciendi restringendam esse ad personam dejectam cum Tiraquell. *d. l. num. 62. seqq.* Spectat præterea hoc jus ad vindictam privatam, quæ contra jus commune competere solet & strictissimæ est interpretationis, *vid. supr.* ubi de vindicta privata in specie fuit actum. Alia vero est ratio de comitibus secum ducendis: nam his non creditur jus istud, sed convocantur saltem ad id, ut assistant possessionem recuperare volenti. Potest tamen factum cedi per consequentiam, ut si in obligatione concessa sit facultas ingrediendi fundum propria auctoritate. Dn. Brunnem. *de Cess. C. 4. n. 43.* Num autem ipsum Remedium recuperandæ possessionis cedi non poterit? ita videtur Rob. Lancelotto *de Attent. p. 2. c. 4. præfat. n. 581.* si lite pendente tale Remedium deberi incipiat. Extra hunc casum nihil erit obstaculo, quo minus cedantur Remedia possessoria ex *can. redintegranda C. 3. qu. 1. L. 16. §. 4. ff. de petit. hered. modo*

jus ipsum, quod cedens habet in re, cum actione spoli cedatur, Brunnem. *d. l. C. 4. n. 65.*

§. XXVI. Moribus introductum est, ut famulis ratione mercedis, des *Qied. Polus*, praelatio aliqua competat in bonis debitoris, qua praeferuntur omnibus aliis creditoribus jus potius non habentibus. *Mey. ad Jus Lub. L. 1. art. 11. n. 65.* Hoc privilegium, quoniam contra jus commune competit, & non rei sed personae conceditur, cessibile omnino non erit *arg. L. 1. pr. ff. de offic. ejus cui mandat. est J. dict. L. 68. § 196. de R. J. Tiraquell. §. 26. Gl. 1. n. 65. Lenz. cap. 19. m. 3. n. 6. § C. 20. m. 6. n. 13.* Cautela etiam pro famulis hic notanda, ne usuras stipulentur ob moram, tunc enim privilegio renunciaffe censentur *arg. L. 7. §. 2. ff. de pos. junct. L. 24. §. 2. ff. de reb. autoritat. jud. vend. Carpzov. p. 1. C. 28. def. 33. & Brunnem. ad d. L. 3. & merces reducta videtur in mutuum, quod nulla gaudebit praelatione, quia sic novatio intercessisse praesumitur & pecunia non amplius debetur ut merces, sed ut mutuum. Idem contingit si obligationem cesserint alteri. Quamvis ob simplicitatem famulorum, quando subtilitates juris ignorant, corrigendam hanc putet sententiam Brunnem. *d. tr. de Concurf. Cred. C. 5. §. 17. § ad d. L. 7.**

§. XXVII. Sequitur nunc, ut de Contractibus etiam breviter dicamus, quibus tale juris vinculum inest, ut libere ab illis recedere nemo queat. Nihil enim tam congruum fidei humanae est, quam ea, quae inter nos placuerunt, servare. *L. 1. pr. ff. de pact.* Contingit tamen saepius, ut ex aliquo legis privilegio contra consuetam contractuum naturam aliter disponatur, ac primitus inter contrahentes convenerat. Ita locatori conceditur jus expellendi conductorem ad proprios usus, *L. 3. C. Locati.* Sequitur inde, quia ob proprios usus expellere conductorem saltem licet, quod alteri jus istud cedi nequeat; nam cessat tunc ratio legis, cessare ergo quoque debet ejus dispositio. *Olea d. Tr. de Cess. Act. T. 3. qu. 2. n. 24. § qu. 8. n. 31.* Singulare tamen est, quod, si ipsa res cedatur, cessionarius indistincte conductorem expellere possit. *L. 9. C. de Locati.* quia sc. dominus rei est, conductor

Mercedes famulis cum privilegio annexo, num cedantur?

Jus expellendi conductorem, an sic cessibile?

ductor vero solum jus ad rem, indeque personam locatoris obligatam habet, adversus quam ad interesse agere poterit. *L. 24. §. 4. L. 25. §. 1. & L. 30. ff. Locati.*

*Jure Societatis, quæ ex Societate competunt, in qua sicut invitus nemo manere debet, sed etiam altera parte renuente, contra ordinariam contractuum naturam, pro lubitu renunciare potest, L. 4. §. 1. ff. pro soc. §. 4. J. eod. ita surrogare alium, & jus societatis continuandæ cedere non poterit socius, per. L. 19. cum seqq. ff. d. tit. In societate namque personæ industria eligitur, §. 5. & 9. f. J. d. tit. quæ vero industriam & factum personæ requirunt, cessibilia non sunt, arg. c. f. X. de offic. & potest. jud. Olea d. l. tit. 3. qu. 5. pr. Theaur. L. 3. qu. 28. num. 1. Neque etiam ad heredes societas transmittitur, L. 35. & 59. ff. pro socio. cujus transmissionis denegatio cessionem impedire solet; quamvis certum sit alias, actionem pro socio redimibilem esse; arg. L. f. C. de hered. vend. Lenz. cap. 15. num. 15. quia fluit ex contractu, & non tendit ad societatem continuandam, sed ad res communes dividendas & ad præstationes personales. L. 73. seq. ff. pro soc. Præterea in societate inveniuntur obligationes activæ & passivæ, quibus sibi invicem tenentur socii, passivas vero cedi non posse, dicitur *infr. cap. ult.* Idem quoque statuendum de jure prælationis, quod competit socio ratione rei communis, & quam pro indiviso possident socii. Olea d. l. qu. 2. num. 35. Sicut enim jus societatis nemini communicare licet, ita quoque illa, quæ societatis jure competunt, personam in societatem semel allectam non egrediuntur. Addi hic possent adhuc plura exempla non cessibilis juris, intuitu contractus competentis, qualia sunt; Mandatum, Sequestratio, & uno verbo omnes obligationes ex administratione rei alienæ venientes, atque ubi personæ qualitates primario spectantur. Postquam autem sufficientia fundamenta jam suppeditavimus, quisque facile judicabit, quid in quolibet obveniente casu sit statuendum.*

*Jure Societatis, quæ ex Societate competunt, in qua sicut invitus nemo manere debet, sed etiam altera parte renuente, contra ordinariam contractuum naturam, pro lubitu renunciare potest, L. 4. §. 1. ff. pro soc. §. 4. J. eod. ita surrogare alium, & jus societatis continuandæ cedere non poterit socius, per. L. 19. cum seqq. ff. d. tit. In societate namque personæ industria eligitur, §. 5. & 9. f. J. d. tit. quæ vero industriam & factum personæ requirunt, cessibilia non sunt, arg. c. f. X. de offic. & potest. jud. Olea d. l. tit. 3. qu. 5. pr. Theaur. L. 3. qu. 28. num. 1. Neque etiam ad heredes societas transmittitur, L. 35. & 59. ff. pro socio. cujus transmissionis denegatio cessionem impedire solet; quamvis certum sit alias, actionem pro socio redimibilem esse; arg. L. f. C. de hered. vend. Lenz. cap. 15. num. 15. quia fluit ex contractu, & non tendit ad societatem continuandam, sed ad res communes dividendas & ad præstationes personales. L. 73. seq. ff. pro soc. Præterea in societate inveniuntur obligationes activæ & passivæ, quibus sibi invicem tenentur socii, passivas vero cedi non posse, dicitur *infr. cap. ult.* Idem quoque statuendum de jure prælationis, quod competit socio ratione rei communis, & quam pro indiviso possident socii. Olea d. l. qu. 2. num. 35. Sicut enim jus societatis nemini communicare licet, ita quoque illa, quæ societatis jure competunt, personam in societatem semel allectam non egrediuntur. Addi hic possent adhuc plura exempla non cessibilis juris, intuitu contractus competentis, qualia sunt; Mandatum, Sequestratio, & uno verbo omnes obligationes ex administratione rei alienæ venientes, atque ubi personæ qualitates primario spectantur. Postquam autem sufficientia fundamenta jam suppeditavimus, quisque facile judicabit, quid in quolibet obveniente casu sit statuendum.*

Secus est in actione pro socio.

CAPUT VI.

De Actionibus non cessibilibus.

§. I.

Postquam hactenus secundum vulgarem divisionem egimus de Personis & Rebus, sequitur, ut de Actionibus nunc etiam paucis agamus. Inter Actiones, quæ cessibiles non habentur, occurrit nobis primo loco Actio litigiosa, *L. 2. lit. L. f. de Litigios.* Matth. de Afflict. *decif. 344. num. 22.* Angel. Celsus *decif. 107. num. 1.* Christinaus *Vol. 2. decif. 110. num. 6.* Klock. *Tom. 3. consil. 102. num. 40. & 108.* Olea de Cess. *Jur. Tit. 3. qu. 11. num. 10. seqq.* Ubi distinguendum est inter actiones personales & reales; illæ litigiosæ demum fiunt litis contestatione per *L. 2. C. de Litig.* hæc vero litigiosa efficitur, simulatque citationis decretum, actionis causam continens, reo denunciatum fuerit. *Autb. Litigiosa. C. de Litig.* Dn. Brunnem. de Cess. *cap. 4. num. 7.* Atque hic actoris & rei parilis est conditio; nam actori licere non debet, quod reo non permittitur, *L. 41. ff. de R. J. & d. L. 2. C. de Litigios.* Reo vero, rem in controversiam deductam cedere non permittitur, *d. L. 2. & L. fin. C. de Litig.* Prohibita vero hoc casu cessio est, quia concurrat præjudicium tertii, & ne iudicium subvertatur, *L. fin. pr. C. d. tit.* Fontanella *decif. 179. n. 19.* Sande. de Act. Cess. *cap. 5. num. 17. seqq.* ubi *num. 17.* disputat de actione utili, quam aliqui cessibilem putant, & recte eorum sententiam rejicit. Ita enim fraus legibus fieri posset; nam si de directa actione prohibitio tantum valeret, nullum penitus effectum mens legis fortiretur, cum & ante citationem insinuatam vel litem contestatam, actio directa secundum Doctorum opinionem

Actio litigiosa non est cessibilis.

in cessionarium non transeat, ut infra dicetur. Lenz. *Cap. 19. membr. 1. n. 22. seqq.* Quidam tamen casus excipiuntur, quibus litigiosa rei alienatio & sic quoque cessio prohibita non est, ut sunt, in dotem datio, donatio propter nuptias, item ex causa transactionis, rerum hereditariarum divisionis &c. *L. fin. §. 1. f. C. de Litigios.* Sed ex causa necessaria precedente licita est alienatio, *L. 13. ff. famil. hercisc.* plures exceptiones videbis apud Dn. Brunnemann. *Cap. 4. num. 17.* Deinde etiam, si non de ipsa re lis sit, sed tantum circa rem, v. c. de fructibus, servitutibus &c. fundi cessio omnino locum habet, Brunnem. *d. Cap. 4. num. 16.* Hodiernis moribus vendi, cedi & permutari posse res litigiosas, salvo jure tertii, ita ut sententia contra cedentem lata, adversus rei litigiosa possessorem executioni mandari possit, tradunt Franzk. *L. 1. Resolut. 11. num. 95. seqq.* Gail. *observat. 118. L. 1.* Dn. Schvwendend. *ad Fibigii Process. p. 101.* Dn. Brunnem. *Cap. 4. num. 11.* Sed cautione opus esse puto contra illos, qui *Tit. de Litigiosis* hodie plane nullum usum superesse putant, quod facit Wissenb. *ad tit. de Litigios. th. 26.* bene enim Res ab Actione litigiosa discernenda erit: De litigiosa re saltem loquuntur cit. Auctores, quod etiam eousque admitti potest, ut actori electio relinquatur, contra reum, an contra possessorem executionem & actionem judicati instituere velit. Actori vero, an permittendum sit, ut actionem in judicium deductam prohibitu transferre possit, dubito, nec innotuit hactenus consuetudo contraria, *L. 2. & L. f. C. de Litigios.* pro legis observantia itaque præsumendum erit.

Distinctio §. II. Communis in hac materia Doctorum solet esse distinctio inter actionem directam & utilem, quarum illam in cessionarium transire non concedunt, sed utilem factum ipsi competere, *L. 8. C. de hered. vend. & arg. L. 3. C. de Novat. L. 3. C. Mand.*

C. Mandat. Tondutus P. 2. C. 23. num. 3. Tusch. pract. quarum conclus. 212. num. 5. lit. C. Scaccia de Commerc. §. 2. Gloss. 5. illam cess. num. 89. Lenz. cap. 19. membr. 2. num. 7. Olea d. tit. 3. qu. 1. sibilem num. 5. Brunnem. cap. 1. num. 7. seqq. Quod si recte intel- *non esse* ligatur, vitii nihil continent, scil. quia directa actio paciscen- *confir-* tibus tantum acquiritur: contrahendi vero actus, in mero *mant.* facto consistit, factum autem sua natura cessibile non est: hinc sequitur, directam ex obligatione venientem actionem, penes acquirentem manere semper debere. Inde etiam est, quod inseparabilis a persona dicatur hæc actio a Dd. ipsiusque acquirentis osibus inhærere. arg. *L. 16. ff. de pecul. L. 3. pr. ff. pro. soc.* Ex hoc supposito, illam derivare satagunt extensionem, quod etiam post cessionem intervenientem, illius actionis directæ, quam vocant, plena utilitas penes cedentem maneat, ita ut nomen cessum nihilominus exigere quandoque valeat, *L. C. de Novat.* Communis quidem fere hæc est opinio, si tamen plenum illi tribuas effectum, cum aliis juris rationisque præceptis pugna- re videtur. Tenendum bene est, non confundi debere factum contractus, cum jure ex ipso contractu veniente, hoc enim largiri possumus paciscenti, quod directam, quam acquisivit actionem, ita suam faciat, ut in alium transferre nullo modo possit, ob illam, quam modo dedimus rationem; ita tamen, ut usus ejus post cessionem amplius sit nullus. Alienari enim & cedi plenarie jura posse, nisi specialiter excipiantur, omnes mecum fatentur: Ex Jafone id confirmat Mantica. *de Tac. & amb. convent. lib. 4. tit. 13. n. 4. Tusch. conc. 185. num. 41. lit. C.* (nisi quod Lauterbach *comp. Jur. tit. de ber. vend. actionis cessæ dominium transire neget,*) quod, si pro vero omnino admittamus, quid quæso juris post plenariam abdicationem, (illud enim nobis significat cessio) præter inane directæ actionis nomen, retinebit creditor ce- dens?

dens? Contra, si permittere velimus cedenti repetitionem juris alienati, sequeretur, abdicationem juris plenariam non dari, sed duo ejusdem rei, eodem tempore & effectu, posse esse dominos. Hoc etiam casu sine dubio malitiis contra *L. 38. ff. de R. V.* indulgeretur: quæ enim fraus inde non apparet, quando quis contra fidem datam & post alienata jura, in cessionarii præjudicium, exigit id, ad quod ante venditionem ipsi tenebatur debitor cessus. Non movet *L. ult. ff. § L. 8. C. de hered. vend.* ubi utilis tantum actio in cessionarium transire perhibetur: inde tamen non statim sequitur, directam actionem cum plenario effectu penes cedentem manere, destituitur enim hæc opinio omni legis & rationis fundamento, imo utilis actio eundem, quem antea directa, ratione rei petendæ, habet effectum per *d. leges* & in concursu cedentis & cessionarii, conditionem hujus esse meliorem, facile omnes consentiunt. Habendum porius ita: extingui directæ actionis usum per cessionem, ceu plenariam abdicationem, substituta in ejus locum utili. Neque obstat *L. 3. C. de Novat.* ubi dicitur, quod post actionem mandatam, mandans quandoque quantitatem debitam a debitore suo exigere valeat. Quem textum Dd. communiter de cessione accipiunt, cum tamen ne jota quidem ejus ibi reperire liceat. Inde quia ad cessionem attemperari verba nequeunt, inexplicabilem nondum ibidem reperit B. Brunnem. *ad hanc leg. n. f.* Loquitur alleg. lex de actione mandata seu de procuratore constituto, ut exigat debitum, illudque deinde acceptum, solutionis causa sibi retineat: hinc quia mandans ab obligatione, qua tenetur mandatario, non liberatur per id, quod solutionis causa ipsi mandaverit actionem, quod satis ex ipso contextu patet, & ex *L. 8. ejusd. tit.* juri contrarium non est, ut mandans re adhuc integra, debitam quantitatem a debitore suo exigere possit. Constat enim in vulgus,

vulgus, posse revocari mandatum pro lubitu, si res adhuc sit integra. Prolixior hæc est controversia, quam quæ angusta hac pagina plenarie contineri possit, quapropter expectamus occasionem in ipso conflictu fufius mentem explicandi. Illud saltem addimus, quod postquam nocivam hanc, quam sibi constituunt hac in re Commentatores, subtilitatem perspicerent iudices, multis in locis receptum fuit, ut facta actionis cessione, nullum amplius penes cedentem maneat jus agendi, quod testantur Lambert. Goris *advers. tr. 3. p. 1. cap. 1. num. 5.* Mantica *de Tac. conv. lib. 4. tit. 13. num. 4.* & ex Jasone & Alexandr. Tusch. *concl. 185. num. 41. seq. lit. C.* post Christinæum *Vol. 3. decis. 18. num. 6.* Rebuff. Tiraquell. Groenvveg. *ad L. 3. C. de Novat. de jure Würtenbergico Lauterbach. Colleg. Theor. Pr. ad tit. ff. de hered. vend.*

§. III. Regula illa, quæ cessionem ordinarie permittit, applicanda solum est ad jura activa, quæ sc. in potestate nostra sunt, non ad passiva, quibus aliis sumus obstricti. Olea *de cess. jur. Tit. 3. quest. 9. numer. 22. quest. 5. numer. 12.* Brunnemann. *d. 1. Cap. 4. n. 93.* Dn. Svvendendorf. *ad Eckolt. tit. de Act. vend. §. 4.* Id enim naturalis dicitur ratio, debitores nostros liberari a nobis posse, non vero illos absque sufficienti satisfactione se ipsos obligationis nexu solvere valere, cum creditores non debitoribus, sed hi illis teneantur. Inde est, quod creditor actiones & jura sua cedere alteri possit invito debitore, *L. 6. ff. & L. C. de Novat. L. 3. C. de hered. vend.* quod omnino negandum erit debitori, qui invito creditore alium substituere per delegationem non potest. *L. 1. C. de novat. Tusch. Pract. Concl. lit. C. concl. 212. n. 22.* Lenz. *cap. 20. m. 4. num. 5.* Brunnem. *ad L. 29. ff. de Procurator.* Sicut enim actiones in nostra potestate consistunt, ita passiones extra illam sunt, Tiraquell. *d. §. 26. Gl. 1. n. 53.* & res si aliter

*Actiones
& Jura
Passiva
cedi ne-
queunt
invito cre-
ditore.*

esset, maximum incommodum creditori, qui fidem cessi debitoris elegit, crearet, quando hinc inde conquirere delegatos debitores deberet, quorum quoque periculum ad se spectaret, illis solvendo non existentibus *L. 3. f. C. de Novat.* Sande *Cap. 9. num. 26.* Imo licet debitor alium æque idoneum substituere velit, invitus tamen creditor illum recipere non cogitur *Olea Tit. 3. qu. 9. num. 20. seq.* Idem est in dolosa alienatione rerum possessorum, si quis rem inde metuat ante iudicium susceptum. *L. 1. 4. §. 2. 4. L. 8. §. 2. ff. de Alienat. jud. mut. caus.* Hic enim pro possessore adhuc habetur, & dantur contra illum actiones utiles *L. 150. ff. de R. J. L. 27. §. 3. l. 36. ff. de R. V. L. 25. §. 8. ff. de hered. petit.* prohibitio tamen non trahenda est ad eum, qui possessionem omittit, & potius habet, ipsa re carere, quam propter eam sæpius litigare; verecundam enim esse cogitationem ejus, inquit Ulpianus, qui lites execratur & non vituperandam, *L. 4. §. 2. ff. de Alienat. jud. mut. caus.*

*Nomen
pro diviso
cedi non
potest.*

§. IV. Quamvis invito debitore vendi & cedi possit nomen; pro diviso tamen & pro parte id fieri non poterit, cum per id deterior reddatur debitoris conditio, qui pluribus copulatur creditoribus, indeque pluribus vexatur actionibus. Nam sicut ab initio cum uno saltem contraxit, ita etiam ipso invito divelli creditum non debet, *arg. L. 27. §. ult. ff. de pecul.* *Olea d. Tit. 3. qu. 12. num. 1.* Et quemadmodum debitorum pactioibus jus creditoris immutari non potest, *L. debitor 15. C. de pignor.* neque particularem solutionem acceptare tenetur creditor; ita neque creditoris facto, debitoris conditio deterior fieri debet per nominis divisionem: semper enim fraudis & vexationis subest suspicio, si tali casu dividatur obligatio. Hæc sinistra suspicio iterum cessat in ultimis voluntatibus, & propterea etiam valere hoc casu divisionem concludendum est, *conf. Olea Tit. 3. qu. 12. n. 3.* Præsertim quia inter heredes dividuntur obligationes ipso jure,

re, tam activæ quam passivæ *L. 1. C. si certum petatur. L. quoties 9. §. heredes ff. de hered. instituend. L. 25. ff. de solut.* Idem obtinere puto in censu, quem non solum particulariter non alienare, sed nec domicilium mutare potest creditor in præjudicium debitoris, qui censum in loco domicilii præstare tenetur. *Olea d. tit. 3. qu. 12. n. 11.*

§. V. In genere hic notamus, nullas actiones pœnales *Actiones* criminaliter intentandas cedi posse, cum non concernant *Crimina-* interesse privatum, sed publicam satisfactionem: nec ad here- *les cessibiles non* des transeant. Unde facile colligere licet, quæ actiones cedi *les non* possint vel non: scilicet a modo, quo instituuntur. Nam *& sunt.* civiles actiones criminaliter intentatæ, non nisi post *L. C.* ad heredes transeunt. Et quidem primo cedi nequeunt actiones publicæ. *L. penult. §. 1. ff. d. publicis judic. Joh. a Sande Cap. 5. n. 9. Lenz. C. 20. m. 9. num. 3. seqq.* quia cuique de populo datur executio seu potestas, ob crimen illud solenni iudicio reum accusandi. *L. 1. ff. d. publ. judic. junct. §. 1. f. eod.* Ita tamen, ut pœna fisco applicetur: Nam quoniam interesse actoris privatum non concernit talis actio, præterea etiam nemini solum competit, sed omnibus simul, sequitur, inutilem esse ejusmodi cessionem, cum quisque suo melius quam alieno nomine experiatur. Tales sunt v. g. quæ dantur ob crimen læsæ Majestatis, *L. 1. §. 1. L. ult. ad L. Jul. Majest. Perduellionis, L. 5. C. eod. &c.* Ex eadem ratione actiones Populares cessibiles non erunt. Quod enim semel meum est, hoc amplius meum fieri non potest; si vero velim experiri, id proprio jure permittitur. Deinde constat, has actiones ad heredes, qua tales, non transire, *L. penult. & ult. ff. de popular. act.* sed quatenus sunt de populo. Neque hæc cessio propterea inutilis est, quod prohibitio, vel personalitas, vel aliud quid obstaret, sed quod non compuentur in patrimonio ante *L. C.*

L. pœ.

L. poenalis 32. ff. de Lege Falc. nec locupletior intelligatur, qui tales actiones habet, L. penult. §. 1. ff. de popular. act.

*Actio In-
juriarum
an sit ces-
sibilis?*

§. VI. Actio injuriarum intentatur vel civiliter vel criminaliter: de criminali minus dubii habet, illam vendi non posse, per ea, quae haecenus diximus, add. Tiraquell. §. 26, *Gl. 1. n. 50, de Retract.* Jacob de Arēna *de Cess. Jurium Rubr. 4. n. 60.* Rationis loco esse potest, quia morte actoris, seu illius, qui jus accusandi habet, extingvitur, nec ad heredes transmittitur. Major oritur disputatio circa Actionem injuriarum aestimatorie intentatam, cui Doctores communiter cessionem largiuntur, Tiraquell. *d. n. 50.* Wesenb. *tit. de Injuriis n. 13,* ibique Bachov. & Hahn. *Zoel. ad tit. ff. de Obl. & Act. n. 73,* Lauterbach. *Colleg. Pract. ad tit. ff. de hered. vend. §. 27.* ob generalem regulam, quod cessio, quae non prohibita reperitur, ordinarie licita sit. Sed quamvis expressum textum in contrarium jure nostro non reperiamus, urgent tamen aliae rationes & circumstantiae, quibus actionem injuriarum aestimatoriam, arctioribus terminis includendam inducamur. Et quidem primo animadvertimus, nobis ex patrimonio nihil abesse, quando ob injurias agimus, ubi saltem querimur ob dolorem imminutae & convulsae famae & honoris, qui aestimationem proprie non recipit: ut taceamus, facultatem diminuendi famam privatis non competere. Quod autem tali casu aestimatio permittatur, hoc fit in consequentiam, quia alio modo ulcisci injuriam hac actione non possumus, principaliter vero intendimus vindictam. *L. 7. §. quid ergo ff. de Injur.* Vindictae vero cessionem denegavimus *supr. Cap. 4. §. 5.* Quis enim crederet famam aestimari posse, quae sicut libertas, res est inaeestimabilis, cum famosus pro civiliter mortuo habeatur: vita & fama autem hoc casu pari passu ambulant. Deinde haec actio ad heredes non transmittitur, in quod omnes

uno

uno ore consentiunt, quia ante L. C. in bonis nostris non computatur. *L. 32. ff. ad Leg. Falcid. L. Injuriarum 28. ff. de Injur.* Per consequens ergo cessione non subjacebit. Nec movet Dissidentium distinctio, quando dicunt, actionem hanc in bonis quidem non computari ratione transmissionis, bene tamen ratione alienationis. Nam præter generalem non transmissibilem regulam, ad objectam distinctionem respondemus: in hac materia principaliter quæri, an ratione cessionis vel alienationis in bonis esse dicatur injuriarum actio ante L. C. quod generalitati textus in *cit. L. injuriarum 28.* convenire non videtur, quo dicitur actionem hanc in bonis non esse: quæ locutio locum non habebit in actionibus, quæ inter vivos quidem competunt, post mortem autem expirant. Sed ponamus, actionem æstimatoriam ante L. C. in bonis esse: exinde tamen non sequitur, illam statim cedi posse, cum multa in bonis nostris inveniantur, quæ cessibilia non sunt. Hoc inter alia apparet ex materia servitutum personalium. add. *Sande d. tr. C. 5. n. 11. Lenz. C. 20. membr. 8.* Ita in universum cedi non poterit hæc actio neque ante L. C. quia tunc in bonis non computatur, & præterea solam vindictam intendit, & ulciscendi cupiditatem, quæ sibi ab injuriâ passio suscipiatur, justæ ipsius indignationi id erit concedendum, legibus præsertim civilibus; alieno tamen nomine lucrum captare ex injuriis, censeo inhonestum, sicut & eo casu, quando quis non tam per modum vindictæ, quam pecuniæ lucrandæ causa, proprio nomine movet actionem: dari enim credo homines, qui sub spe lucri facile paterentur injurias. Neque alienari potest hæc actio post L. C. quia obstat vitium litigiosi. *Sande d. l. cap. 5. n. 11. Lenz. C. 20. m. 8. Brunnem. ad L. 28. ff. de Injur. & tractat. de Cess. cap. 4. n. 57. D. Svvendendörf. ad Eckolt. tit. de hered. vend. §. 4.*

§. VI. Sequitur, ut agamus de Revocatione donationis, quæ propter ingratitudinem donatarii competit donatori per modum vindicationis seu ultionis *L. 7. med. C. de Revocand. donat.* Dictum autem sæpius est, quod, quæ per modum vindictæ seu ultionis competunt, personam principalem non egrediantur. *vid. supr. Cap. 5. §. 5.* Cessibilis itaque hæc actio non erit *conf. L. Etsi perfectis 1. C. de Revocat. Donat. Sande C. 5. n. 13. Lenz. C. 20. m. 11. n. 1. Eckolt. ad tit. ff. de Donat. §. 14.* fas enim non est, ullo modo inquietari donationes, quas is, qui donaverat, in diem vitæ suæ non retractaverat, uti habetur *cit. L. 1. C.* Nam non pecunia vel res hac actione principaliter intenditur, sed sola vindicatio ingratitudinis, quæ in alterum cadere non potest: propterea illis personalibus actionibus merito accensetur, quæ in alium non transeunt. *d. L. 7. C. de Revoc. Donat.* Sicut autem ingratitudo non alii quam donatori facta est, ita revocatio donationis, quæ ob ingratitudinem competit, nulli alii quam donatori dabitur. Alterum fundamentum est, quod neque in heredes, neque ullos alios successores, hæc actio transmittatur. *cit. L. 1. §. L. fin. C. de Revocand. Donat.* Nobiscum non sentit Lauterbach. *Colleg. theor. Pract. tit. de hereditat. vend. tb. 28. motus L. f. C. de hereditate vend.* Resp. veram quidem esse regulam, quæ ibi habetur, modo aliæ rationes urgentes non obstant. Dn. Brunnemannus quoque licet discessum facit in *tractat de Cess. cap. 4. n. 59.* & fundamentum assertionis suæ in ultimis *d. L. f. in §. hoc tamen &c.* verbis, *tacuerit, silentium ejus &c.* ponit, dicendo: ad heredes non transire hanc actionem, si donator tacuerit, & silentio approbaverit donationem: Ex cessione autem præsumi, quod non approbet, nec pro tacente habeatur. Sed adhuc dubium, an in sola taciturnitate fundamentum sit quærendum. Interim contrarium valde elucet adducto insuper argumento

ab

ab actione injuriarum, cui itidem per taciturnitatem præscribitur, & tamen non ceditur, quod ipse D. Brunnemannus agnoscit alibi.

§. VIII. Pergimus denique ad *inofficiosi testamenti querelam*, in qua actione maxime dubii hærent Dd. aliis ita, aliter aliis statuentibus. Pro eruenda veritate, atque quia totius controversiæ cardo in eo consistere videtur, investigabimus, qualis illa sit actio, quidque pro objecto habeat: nam si pure realem actionem nominabimus, vel quæ datur ad persecutionem rei, pro cessione erit præsumendum, quod facere videtur Dn. Brunn. *de Cess. c. 4. n. 58.* Sin ad vindictam referamus, denegemus alienationem necesse est, quo spectat Sande *d. Tr. cap. 5. num. 12.* de tota controversia videatur Lenz. *c. 14. m. 3. petot.* Sed alterum ab altero sperare, veritati forte consentaneum non erit, quamvis intellectu a petitione hereditatis, tanquam a remedio rescissorio rescindens, differat inofficiosi testamenti querela, ita tamen ut realiter a se invicem non separentur. Querela inofficiosi tendit præcipue ad testamentum impugnandum, quo facto ipsa petitur hereditas, uno tamen judicio. conf. Franzk. *ad ff. tit. de Inoffic. test. n. 4.* Unde patet, quia principaliter datur hæc actio ad vindicandam injuriam, qua pater filium vel filius patrem propter iniquam exheredationem affecit, allegando forte causam inhonestam, vel saltem prætereundo, quod injuriæ loco hoc capite semper reputatur, illam cessibilem non esse. Eluere enim eo casu inique præteritus vel exheredatus solet contractam inde maculam, atque defendere boni nominis existimationem, quod legis beneficio omnino dignum putatur. In extraneo autem non video, quomodo locum inveniat affectus iste. Quousque ergo separari non poterit querela inofficiosi ab hereditatis petitione, eousque etiam cessibilis non

erit actio, qua rem persequimur, quia una alteram trahit. Deinde ex brevissimo tempore, quod præscriptioni statutum est in L. 8. §. 10. & fin. ff. L. 34. f. L. 36. §. 2. C. de inoffic. test. non difficulter colligitur, æque favorabilem hanc actionem non esse ac illam, quæ tantum datur ad hereditatem petendam. L. 7. C. de hered. petit. Ulterius assertio nostra probatur ex eo, quod hæc querela non transmittatur ad extraneos, neque ante præparationem in bonis intelligatur. L. Postumus 6. §. ult. L. 7. ff. de inoffic. Test. Atque hæc pro temporis institutique ratione sufficiant. Pro præstito autem in hoc opere divino auxilio, sempiterna sit

SOLI DEO GLORIA.

INDEX

INDEX MATERIARUM.

Actio.		<i>Austria est alienabilis</i>	2. 7
H	<i>Hypothecaria, num sine obligatione personali cedi possit</i>	Anastasiana Lex.	
	<i>Pro socio, num sit cessibilis</i>	<i>Quatenus cessione obstet</i>	1. 11
	<i>Litigiosa cedi nequit.</i>	<i>Cui cedat residuum Arrestum.</i>	1. 12
	<i>Inter directam & utilem an ratione cessionis distinctio formanda</i>	<i>An cedi queat</i>	5. 23
	<i>Invito creditore num actiones passiva cedi possint</i>	B.	
	<i>Actiones criminales non sunt cessibiles</i>	Banneriatus.	
	<i>Num idem in actione injuriarum</i>	<i>Cui in Imperio competat</i>	2. 11
	<i>Actio Donationis revocatoria cedi nequit</i>	Bonorum possessio.	
	<i>Querela inofficiosi testamenti num sit cessibilis</i>	<i>Jus illam petendi cedi nequit</i>	5. 16
		Braxandi Jus.	
	<i>An cedi queat</i>	5. 12	
	C.		
	Cessio.		
	<i>In quos cessio fieri nequeat</i>	1. 4	
	<i>Personalia non sunt cessibilia</i>	1. 6.	
	<i>An causa cessionis exprimenda</i>	1. 9	
	Clientela. vid. Protectio.		
	Conductor.		
	LII 3	Jus	

RIA.

INDEX

INDEX MATERIARVM.

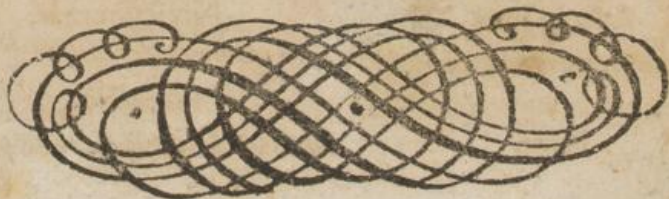
<i>Jus expellendi conductorem an sit cessibile</i>	5. 27	<i>Qua ratione cedi possit</i>	5. 14
<i>Congruui Jus.</i>		<i>Hereditatis aditio.</i>	
<i>Num cedi possit</i>	5. 10	<i>An cedi queat</i>	5. 16
		<i>Heres.</i>	
<i>D.</i>		<i>Quicquid ad heredes non transmissibile, non est cessibile</i>	1. 7
<i>Decima.</i>		<i>Hypotheca.</i>	
<i>Num cessione obnoxia</i>	3. 11	<i>Qua ratione cedatur</i>	5. 22
<i>Dominium.</i>		<i>Feudalis an sine consensu Domini alteri cedi possit</i>	4. 9
<i>Feudi directum an cedi queat</i>	4. 1	<i>Tacita pupillo in bonis tutoris competens num sit cessibilis</i>	5. 21
<i>utile num sit cessibile</i>	4. 2		
<i>Dos.</i>			
<i>Filia ex feudo debita, num cedatur</i>	4. 10		
<i>E.</i>		<i>I.</i>	
<i>Ecclesia.</i>		<i>Immunitas.</i>	
<i>Minister Ecclesia an officium cedere possit</i>	3. 2	<i>Ab oneribus, quatenus alteri cedi possit</i>	2. 14
<i>Subsellia templorum quousque cedantur</i>	3. 4	<i>Injuria.</i>	
<i>F.</i>		<i>Retorsio injuriarum an cessibilis</i>	5. 7
<i>Famulorum mercedes.</i>		<i>Juramentum.</i>	
<i>Privilegium hoc nomine competens, an cedi queat</i>	5. 26	<i>Num per procuratorem prestari possit</i>	5. 3
<i>Fideicommissum.</i>		<i>Jurisdictio.</i>	
<i>Universale, quatenus cedatur</i>	5. 17	<i>Quatenus sit cessibilis.</i>	2. 13
<i>Conditionale cedi nequit</i>	5. 18	<i>M.</i>	
<i>Idem in fideicommissō familia</i>	ibid.	<i>Majestas.</i>	
<i>H.</i>		<i>Hac cedi nequit</i>	2. 1
<i>Habitatio.</i>		<i>An jura Majestatis sint cessibilia</i>	2. 2
			Ma-

INDEX MATERIARVM.

Maritus.		Num filiam adulteram, alio- cidendam, tradere possit	5. 6
Num occisionem adulteri, alteri committere possit	5. 6		
Matrimonium.		Patronatus Jus.	
An per procuratorem contrahi possit	3. 7	Qua ratione cedatur	3. 8
Moneta.		Alimenta Patrono competen- tia, num cessibilia sint	3. 9
Jus monetandi non est cessibile	2. 3	Jus Patronatus quinam exer- ceant	3. 10
N.		Pontifex.	
Nobilitas.		An Papalem dignitatem cedere possit	3. 1
Per concessionem feudi nobilis, num transferatur	4. 3. seqq.	De ejus Resignatione.	ibid.
An sit cessibilis	4. 6	Possessio.	
Liberis naturalibus num com- petat	4. 7	An ejus recuperatio alteri de- legari possit	5. 25
An adoptivis	ibid.	Præbendæ.	
Nomina.		An sint cessibiles	3. 3
Num pro diviso cedi possint	6. 4	Prælationis Privilegium.	
O.		Uxori competens, non est ces- sibile	5. 19. seqq.
Officium.		Præsentandi Jus.	
Hec non sunt cessibilia	2. 9	An cessibile	3. 10
De subofficiariis	2. 10	Primogenitura.	
Operæ officiales.		Qua ratione cessibilis sit	2. 8
Quomodo cedantur	5. 1	Princeps.	
Opinionis Jus.		Principatus an sit cessibilis	2. 4
Num cessibile	5. 2	De territoriis cessione	2. 6
P.		Privilegium.	
Pascui Jus.		Ejus cessio an permessa	2. 15
In alieno competens, an ceda- tur	5. 15	Protectio.	
Pater.		An Cives Imperii alterius prote- ctioni	

INDEX MATERIARVM.

<i>Etioni se committere possint</i>	2. 12	<i>Num cedi possint</i>	<i>ibid.</i>
<i>An jus protectionis sit cessibile</i>	<i>ibid.</i>	<i>In re oppignorata num sepulchrum facere liceat.</i>	<i>ibid.</i>
Protimiseos Jus.			
<i>Domino in re emphyteuticaria competens, an alteri cedi queat</i>	5. 11	Societas.	
		<i>Jus Societatis quatenus cedi possit</i>	5. 28
R.			
Regalia.			
<i>Quatenus cedi possint</i>	2. 3	Sponsalia.	
Regnum. Rex.			
<i>An regnum sit cessibile</i>	2. 5	Obligatio Sponsalitia an cessione obnoxia	
Restitutio in integrum.			
<i>Quomodo cedi possit</i>	5. 4	V.	
Retractus Jus.			
<i>Num cedi possit</i>	4. 8	Vindicta.	
Retractus Conventionalis.			
<i>An cedi possit</i>	5. 9	<i>Num cessibilis</i>	5. 5
Retractus Gentilitius.			
<i>An cessibilis</i>	5. 8	<i>Per modum vindictae qua competunt, an cedi queant. ib. seqq.</i>	
S.			
Sepulchra.			
<i>Quotuplicia</i>	3. 5	Ufus.	
		<i>Non est cessibilis</i>	5. 14
		Ufusfructus.	
		<i>An cessibilis</i>	5. 13
		<i>Post cessionem ad quem ususfructus pertineat.</i>	5. 14

TIFFEN® Gray Scale

© The Tiffen Company, 2007

- A 1 R
- 2 G
- 3 B
- 4 W
- 5 M
- 6 K
- 7 G
- 8 Y
- 9 C
- 10 M
- 11 B

TIFFEN® Color Control Patches

© The Tiffen Company, 2007

- Blue
- Cyan
- Green
- Yellow
- Red
- Magenta
- White
- 3/Color
- Black

